

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Plenum

Tisdag 4.5.2021 kl. 13.59—19.04

3. Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2021

Regeringens proposition RP 68/2021 rd

Remissdebatt

Talman Anu Vehviläinen: Ärende 3 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till finansutskottet.

För remissdebatten reserveras högst en timme. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Minister Vanhanen, var så god.

Debatt

14.00 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on antanut vuoden 21 toisen lisätalousarvioesityksen. Esityksen keskiössä on kulttuurille, taiteelle, liikunnalle ja tapahtuma-alalle kohdistettu merkittävä, noin 225 miljoonan euron, tukipaketti.

Jo etukäteen pyydän anteeksi, että tässä puheessa on paljon numeroita. [Sari Sarkomaa: VM:n vai hallituksen?] — Ihan puheen kirjoittajan. [Sari Sarkomaa: Selvä!]

Kokonaisuudella tuetaan kulttuurin, taiteen, liikunnan ja tapahtuma-alan selviämistä pandemiasta. Tavoitteena on tukea sisällöntekijöitä ja samalla luoda edellytyksiä järjestäjille, jotta alalle syntyy työtä ja ihmisille mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin, kun yhteiskunta avautuu. Tukipaketissa huomioidaan erityisesti alan moninaisuus ja työnteon erilaiset muodot, kuten keikkatyöläiset, itsensätyöllistäjät, yksinyrittäjät, freelancerit ja toiminimillä toimivat. Paketista suunnataan kulttuuriin ja taiteeseen 127,36 miljoonaa euroa, liikuntaan 18 500 000 euroa ja tapahtuma-alalle tapahtumatakuun muodossa 80 miljoonaa euroa.

Kulttuurin ja taiteen noin 127 miljoonan euron kokonaisuus muodostuu apurahoista ja kulttuurialan toimijoille myönnettävistä avustuksista. Määrärahat kohdennetaan laajasti taiteen ja kulttuurin eri sektoreille. Noin puolet, 64,8 miljoonaa euroa, kohdennettaisiin alan ammattilaisille apurahoina sekä toiminimille ja yksinyrittäjille avustuksina. Nämä tuet jakaisi Taiteen edistämiskeskus, Taike. Näihin Taiken myöntämiin avustuksiin on osoitettu tämän vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa 15 miljoonaa euroa, jonka päälle nyt myönnettävä lisäys tulee.

Lisätalousarvion tukipaketista 15 miljoonaa euroa kohdennettaisiin niin sanotun vapaan kentän toimijoille ja yhteisöille esittävän taiteen alalla, visuaalisten taiteiden ja kirjallisuuden yhteisöille ja lastenkulttuurin toimijoille. Kansallisille taidelaitoksille ja valtionosuutta saaville teattereille, orkestereille ja museoille osoitetaan yhteensä 20 miljoonaa euroa. Yleishyödyllisenä toimintana järjestettävien ja alle 150 000 euron vuosiliikemaihdon osa-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

keyhtiömuotoisten järjestöjen järjestämille kulttuuritapahtumille ja festivaaleille, kesäteattereille ja uskonnollisille kesätapahtumille varattaisiin yhteensä 10 500 000 euroa.

Kulttuuriperintöalan toimijoille ja seurataloille kohdennettaisiin yhteensä 3,5 miljoonaa euroa, valtionosuuden ulkopuolella toimiville taiteen perusopetuksen järjestäjille 4 miljoonaa euroa ja alan virastoille 1,6 miljoonaa euroa. Pienten ja keskisuurten elokuvateattereiden avustuksiin varattaisiin 8 miljoonaa euroa, jotka Suomen elokuvasaatiö jakaisi.

Liikunnan toimialalle esitetään 18,5 miljoonan euron määräraha. Tästä määrärahasta kohdennettaisiin liikunta- ja urheiluseuroille 9 miljoonaa euroa, valtakunnallisille ja alueellisille liikuntajärjestöille 6 miljoonaa euroa ja peruuntuneille tai tappioita kärsineille tapahtumille sekä tuleville tapahtumille 3,5 miljoonaa euroa.

Hallituksen valmisteleva tapahtumatakuu olisi uusi tukimuoto, joka lisätään osaksi yritysten määräaikaista kustannustukea. Tapahtumatakuuta koskeva hallituksen... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu] Tavoitteena on pienentää tapahtumien järjestämisen riskiä tilanteessa, jossa koronapandemian hallintaan liittyvä lain tai viranomaisen määräys estää tai vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä ja rahoituksen tai vakuutusten saamista tapahtumien järjestämisen varmistamiseksi. Tapahtumatakuuseen varataan lisätalousarviossa yhteensä 80 miljoonan euron arviomääräraha. Käytännössä rahaa kuluu sen verran kuin myönnettyjen tapahtumatakuuiden maksamiseen tarvitaan. Myönnettyjen ennakkolisten maksusitoumusten yhteenlaskettu määrä saa samanaikaisesti olla enintään 250 miljoonaa euroa.

Tapahtumatakuu annetaan ennakkolisena maksusitoumuksena vähintään 200 hengelle suunnattuihin yleisötilaisuuksiin. Tapahtumatakuu voidaan myöntää ammattimaiselle tapahtumajärjestäjälle ja tämän käyttämille alihankkijoille, jotka yksilöidään takuuhakemuksessa. Tapahtumajärjestäjän katsominen ammattimaiseksi edellyttää, että sillä on pysyvä organisaatio ja myynti ylitti 150 000 euroa vuonna 2019. Tapahtumatakuun kautta korvataan peruuntuneen tapahtuman järjestämisestä aiheutuneista ja ennakkoon ilmoitetuista kohtuullisista kustannuksista 85 prosenttia. Korvauksen enimmäismäärä on 1 800 000 euroa, ja takuun on tarkoitus tulla voimaan 1. kesäkuuta 21.

Lisätalousarviossa lisätään myös 40 miljoonaa euroa yritysten kustannustukeen. Ravitsemisliikkeille maksetaan kustannustuen kautta hyvitystä, jonka arvioidaan olevan yhteensä 70 miljoonaa euroa ajanjaksolta 29.3.—18.4. tänä vuonna. Hyvityksen maksamiseen käytetään osin momentin vuoden 20 määrärahaa, mutta tähän tarvitaan myös lisärahoitusta tästä lisätalousarviosta.

Lisäksi Valtiokonttori saa luopua kustannustuen ensimmäisellä kierroksella myönnettyyn tukeen kohdistuvista takaisinperintäsaatavista. Tukea olisi kohtuutonta periä takaisin tilanteessa, jolloin ravintola-ala on rajoitusten kohteena. Valtiokonttorille ehdotetaan 8,3 miljoonan euron lisärahoitusta. Lisäys aiheutuu yleisötapahtumien järjestäjille maksettavasta tapahtumatakuusta ja yritysten avustamiseen tarkoitettusta kustannustuesta. [Välihuuto oikealta]

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy myös koronavirusepidemian torjumiseen tarvittavien tavaroiden kotimaisiin myynteihin ja EU-alueen yhteisöohjelmien tietyin edellytyksin sovellettavan määräaikaisten 0 prosentin verokannan voimassaolon jatkaminen kosemaan touko—joulukuuta tänä vuonna. Myös kyseisten tuotteiden maahantuonti olisi määräjäksi vapautettu arvonnäköverosta samoin edellytyksin. Tämä vähentää verotuloja arviolta 9 miljoonaa euroa. Varsinaisten tulojen 9 miljoonan euron vähennys ja määrärahojen 277 miljoonan euron lisäys huomioon ottaen vuoden 21 toinen lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 286 miljoonalla eurolla. Valtion nettolainanotoksi vuonna

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

21 arvioidaan noin 12 miljardia euroa. Kuluvan vuoden jakamattomaksi varaukseksi jää 374 miljoonaa euroa, josta 84 miljoonaa euroa varausta kertaluontoisiin ja finanssipoliittisesti pakollisiin koronavirustilanteesta aiheutuviin menotarpeisiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.08 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvä valtiovarainministeri ja hyvät edustajakollegat! Kiitos ministeri Vanhaselle tämän lisätalousarvion esittelystä. Tässä tulee pieniä apuja kulttuurille, tapahtumille ja liikunnalle, mutta kyllä nyt rehellisyyden nimissä on todettava, että jäähän tämä tapahtumatakuu tässä varsin vaatimattomaksi. Se on lähinnä nyt sana, jota hallitus toistelee, mutta ei se, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, tule pelastamaan meidän tapahtumia. Siitä on rajattu ulos merkittävä määrä esimerkiksi sarjamuotoista toimintaa ja paljon muita tapahtumia.

Ja ovathan nämä toimenpiteet nyt aivan ihmeellisiä. Samaan aikaan te annatte avata Veikkauksen kasinon Helsingissä, 350 henkeä voi tulla kasinon sisätiloihin, mutta teidän rajoitustoimenpiteenne tapahtumia kohtaan tarkoittavat sitä, että esimerkiksi Seinäjoen SJK:n Veikkausliigan avausotteluun 6 000 hengen ulkokatsomoon [Pasi Kivisaari pyytää vastauspuheenvuoroa] — edustaja Kivisaari, Seinäjoella 6 000 hengen ulkokatsomoon — te annatte tulla 20 henkeä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Helsingissä sisätilassa, kasinon veikkaussalissa 350 henkeä, Seinäjoella SJK:n avausottelussa 20 henkeä. Edustaja Kivisaari todennäköisesti mahtuu siihen 20 hengen määrään, muista ei todennäköisesti sitten niin väliä.

No, sama tietysti Helsingissä jääkiekkohalleissa. No, Helsingissä ei nyt tietysti enää pelata huippujääkiekkoa tänä keväänä, niin ettei sillä ole niin isoa merkitystä. Turussa, mistä meidän puheenjohtajamme, edustaja Orpo on, pelataan suomenmestaruudesta. Mutta Helsingissä näihin jäähalleihin, joihin mahtuu 6 000—13 000 katsojaa, voidaan ottaa 15 henkeä sisään, ja siellä kuitenkin pelaavat lukuisat juniorijoukkueet ja monet muut.

Ei tässä teidän tapahtuma-alan kurittamisessa, näissä toimenpiteissä, ole kyllä järjen häivää. Sen takia nämä puheet tapahtumatakuusta ja tapahtuma-alan pelastamisesta tuntuvat vähän siltä kuin olisi lukenut kirjallisuuslehti Nuoren Voiman pääkirjoitusta. Päätoimittaja Vesa Rantama totesi lehden pääkirjoituksessa yksiselitteisesti, että kulttuurialan työntekijät ovat luottaneet liikaa vasemmistopuolueiden ja vihreiden kulttuurimyönteisyyteen. Rantama kirjoitti tässä pääkirjoituksessaan: ”Jos kulttuuribudjetilla on epäterve kytkös veikkausvaroihin, on keskimääräisellä kulttuurityöläisellä vastaavasti ollut epätervettä luottoa vasemmistopuolueiden ja vihreiden kulttuurimyönteisyyteen.” Edustaja Arhinmäki, näin totesi Nuori Voima -kirjallisuuslehden päätoimittaja: kulttuuriväellä on ollut epätervettä luottamusta teihin. Nyt tässä tiukassa paikassa te olette unohtaneet tämän kulttuurialan. [Jussi Halla-aho: Hyvin sanottu!] Hän kirjoitti myös näin: ”Siispä kulttuurielinkeino, josta Suomen tulevaisuus on monin tavoin kiinni ja joka työllisti 135 000 ihmistä ainakin vielä vuonna 2019, sai nyt osakseen ainakin 50 miljoonan euron edestä lisää juustohöylää. On korkea aika muistuttaa hallituspuolueita, että 135 000 äänestäjää ei ole mitätön joukko. Yhtenäisenkään se ei ole, mikä voi olla ongelma vertailussa turvealan kaltaiseen lilliputtiin. Mutta edes mahdollisuus, että alaa koskevat päätökset vaikuttavat satatuhatpäisen joukon äänestyspäätöksiin, otetaan takuulla vakavasti. Äänenvoimakkuus pitää saada asian vakavuuden mukaiseksi.” Ja hän totesi vielä tässä erinomaisessa pääkirjoituksessa, jonka toivottavasti hallituspuolueidenkin edustajat lukevat: ”Koska kulttuurin

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

perusturvallisuus on järkkynyt, pitää alalla vallinnut poliittinen konsensus myös kyseenalaistaa ja ottaa asioista itse selvää. Hyvinvointilässytyksen aika on ohi. Keikkabussit tukikikoot Mannerheimintien.” Näin kirjoitti päätoimittaja Nuori Voima -lehdessä, Vesa Rantama.

Arvoisa puhemies! Nyt me olemme tässä viime päivinä saaneet seurata ensin tuota keisäteatteri- tai keväteatteri näytelmää, kun keskusta näytteli aikamoista esitystä talouden ison kuvan ympärillä. Odotettiin työllisyystoimia, odotettiin aitoja toimenpiteitä, ja mitä te, arvoisa keskusta, teitte? Te hyväksyitte sen, että ensi vuonna melkein miljardilla eurolla voidaan elää yli eduskunnan päättämien ja tämän hallituksen, teidän hallituksen, päättämien kehysten. Ja mitä vielä: vaalivuonna, kun ei enää ole mitään syytä tällaiseen ylitykseen, te päätitte, että 500 miljoonaa pitää vielä vaalivuonnakin saada ylittää nämä teidän itse päättämänne ja eduskunnankin vahvistamat kehykset. Teiltä odotettiin työllisyystoimia, te kerroitte tehneenne toimet 40 000—44 000 työllisestä. No hetken päästä totuus paljastui: valtiovarainministeriö kertoi, että nämä toimet tuovat enintään 11 000 uutta työpaikkaa. Eli totuus oli tarua ihmeellisempää.

Veronkorotuksia te kerroitte kuitenkin tekevänne 150 miljoonalla eurolla. Mihinkä kaikki ne tulevat kohdistumaan, kuinka paljon yrityksiin, yrittäjyyteen, kuinka paljon työhön, työllisyyteen, ihmisten tavalliseen kulutukseen? [Jussi Halla-aho: Paljonko Italian työllisyyteen?]

Velkariihen lopputulos oli kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, karu. Vuonna 2025 valtionvelka kasvaa 167 miljardiin, ja samalla tämä hallitus päätti leikata opetus- ja kulttuuritoimelta 35 miljoonaa, [Puhemies koputtaa] puolustusministeriöltä 35 miljoonaa, maa- ja metsätalousministeriöltä 35 miljoonaa, ulkoministeriöltä 35 miljoonaa, työ- ja elinkeinoministeriöltä 32 miljoonaa. [Puhemies koputtaa] Ja kun puhemies jo koputtaa, niin todetaan, että liikenteeltä, joka on jo tähän asti joutunut kovia kokemaan, tämä hallitus leikkaa 110 miljoonaa. [Pia Lohikoski: Paljonkos te olisitte leikanneet? — Paavo Arhinmäki pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä vaiheessa en myönnä vastauspuheenvuoroja. Otetaan kolme puheenvuoroa, jotka on etukäteen varattu, ja sen jälkeen voidaan käydä debattiin. — Ja seuraavaksi edustaja Sarkomaa.

14.16 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä lisätalousarviossa nousee yksi asia ylitse muiden, ja se on tapahtuma-alan ja kulttuuriväen huoli, johon kokoomuksen eduskuntaryhmä yhtyy. Olemme varmasti kaikki saaneet valtavasti viestiä siitä, että kulttuuriväki on ihmeissään, että vasemmistovihreä hallitus keskittyi kiistelemään turpeesta ja sen turpeen alle jäi tapahtuma-alan huoli. Nyt olemme valtiovarainvaliokunnassa huolissamme siitä, missä viipty tapahtumatakuuesitys. Julkisuuteen tulleen tiedon mukaan se on vielä aivan keskeneräinen. Olemme todella huolissamme ja toivomme, että valtiovarainministeri voisi tässä vahvistaa, että tuo lakiesitys on valmis.

Arvoisa puhemies! Viime viikot herättivät kyllä suurta toivoa kokoomuksen eduskuntaryhmässä ja suomalaisissa. Vihdoin löytyi vasemmistovihreästä hallituksesta taho, jonka omatunto havahtui hallituksen vastuuttomaan linjaan elää rumasti lasten piikkiin. Uskon, että monessa perheessä syntyi toivo, josko nyt äiti tai isä saisi töitä, tai useamman kesän ilman kesätyötä ollut nuori. Mutta pettymys oli kyllä järkyttävä, ainakin kokoomuksen eduskuntaryhmässä, ja uskon, että monessa kodissa. Velkariihen tulos oli paljon huonompi

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

kuin kukaan osasi pelätä. Keskustan puheenjohtajan Annika Saarikon yli viikon koko Suomelle ja keskustan kentällekin lupaama vastuullisuuden palautus oli kyllä tyhjää puhetta, näin on pakko sanoa. [Joonas Köntän välihuuto] Suunnanmuutoksen sijaan vasemmistovihreän velkariihen tulos oli jäätävä: vappumiljardeja vilistää, valtiontalouden kehykset heitettiin romukoppaan, verotus kiristyy, velka kasvaa, ja eläminen rumasti lasten piikkiin jatkuu. Ne päätökset, joilla kymmenettuhannet suomalaiset olisivat saaneet työpaikan, jätettiin tekemättä. Eli hallituksen aivan kautensa alussa ottama, jo ennen koronaa ottama, tyyli lykätä aina työllisyyspäätöksiä jatkuu. Suomi jää entistä kauemmaksi jälkeen kaikilla mittareilla muista Pohjoismaista. Kymmenettuhannet ihmiset jäävät hallituksen tekemätömyyden takia ilman työtä.

Ja nyt on pakko sanoa, arvoisa valtiovarainministeri, että kaikesta näkee, että teidät ja ennen kaikkea teidän ministeriönne virkamiehet sysättiin velkariihen oven taakse, ja se kyllä näkyy. Kun VM sai sitten nuo luvut sieltä velkariihestä, minne ovea ei avattu, niin heidän VM lyttysi nuo vasemmistovihreän hallituksen kehysriihen tulokset. VM arvioi, että työllisyysvaikutukset olivat vain neljännes hallituksen ilmoittamasta — vasemmistovihreän hallituksen riihituloksen vääristyneet numerot eivät kestäneet päivänvaloa. Ja kehystenkin rikkomiselle löytyi oikea syy. Koronahan on muuttanut Suomea paljon, se on kurittanut Suomea, mutta sen taakse ei pitäisi mennä kyyristelemään, niin kuin hallitus tekee. Ja VM:n virkamiehet kirjoittivat blogissaan, kun sitten vihdoinkin saivat nuo kehysriihen tulokset ja numerot — ihan suoraan kirjoittivat — että ”hallituskaudella on toimeenpantu uudistuksia, joiden rahoitukseen vaalikauden alussa asetetuissa kehyksissä ei ollut varauduttu”. Eli kehysten rikkominen oli tahdon asia. Jatkettiin sitä politiikkaa, mitä on tehty jo ennen koronaa, eli tehdään uudistuksia, valtaosa sinänsä tärkeitä, mutta ei välitetä siitä, mistä tuo raha saadaan. Joku kirjoittikin — en nyt muista, ketä tässä siteeraan, mutta näin totesi — että mennään vaan Marinin—Mäkysen talouslinjalla, jossa ajatellaan, että rahaa saa pankista, lainaa saa aina lisää ja ihmisiä voidaan verottaa.

Arvoisa puhemies! Hallitus perusteli kehysten rikkomista pelkällä koronalla, mutta sekkään ei siis pitänyt paikkansa, ja nyt haluan kysyä, tehdäänkö tulevatkin vasemmistovihreät budjettiriihet ilman kehystä, ilman valtiovarainministeriä. Siltä se näyttää, ja kyllä se pahalta tuntuu. Vastuullisten suomalaisten asioita ei tule hoitaa näin.

Arvoisa puhemies! Hallituksen politiikka laittaa työn tekemistä, suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa kannattavan ihmisen mielen kovin matalaksi. Tämä on kylmää ja kovaa politiikkaa. Me emme hyväksy kokoomuksen eduskuntaryhmässä sitä, että ihmiset sysätään työttömyyteen. Me emme hyväksy suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan vaarantamista. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Meidän mielestämme työn ja yrittämisen pitää aina kannattaa. Kyllähän tämä meno on vastuutonta, ja totean tässä, että tämä on se yksi syy, miksi kokoomuksen eduskuntaryhmä tulee jättämään välikysymyksen. Onhan tässä suunnanmuutoksen aika.

Ja ihan lopuksi sanon tässä, kun olen katsellut tuota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, että se kasvattaa kustannuksia, ei paranna palveluita. Ja se, mikä tällä hetkellä ainakin omaa mieltäni painaa, on se, että palkkaharmonisaation kustannukset on alibudjetoitu. Parhaillaan meillä on huutava työvoimapula, hoitajapula, suljetaan jo monia toimintoja, leikkaussaleja, monia osastoja. Me emme saa hoitajia, korona rasittaa hoitohenkilökuntaa, hoitojonot kasvavat. Ja mitä tehdään sille alueelle, joka on kaikkein eniten kärsinyt koronasta, Uudellemaalle ja Helsingille? Esitetään isoja leikkauksia. [Anne Kalmarin välihuuto] Kysynkin nyt valtionvarainministeriltä: kuinka tämä on mahdollista? Toivon, että rahat

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

laitetaan palveluihin eikä mittavaan sote-hallinnon uudistukseen. Ja kun sote-uudistusta katsoo — ihan viimeisenä sanon sen — niin näyttää siltä, että sen tulevat maksamaan erityisesti hoitajat sillä, että erityisesti palkkarojoja ei ole siihen budjetoitu. Pidän tätä suurena virheenä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

14.23 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Tässä käsittelyssä on tänään lisätalousarvio, joka sisältää muun muassa tapahtumatakuun rahat. [Paavo Arhinmäki: Joko kolmas puhuja pääsee asiaan?] Varsinainen tapahtumatakuulakiesitys sen sijaan ei vielä ole eduskunnassa. On todella tärkeää, että kulttuuri, liikunta, taide, tiede saavat tukea tämän lisätalousarvion kautta. Kuitenkin se, mitä kaikki nämä toimijat eniten toivoisivat, olisi se, että he pääsisivät töihin. Tapahtumatakuu olisi tapa, josta olisi edes jotakin toivoa. Tapahtumajärjestäjät uskaltaisivat suunnitella tapahtumia. Valitettavasti itse valmistelu oli auttamattomasti myöhässä, ja nyt, kun hallitus on yrittänyt kiirehtiä tätä lakiesitystä, lainsäädännön arviointineuvosto puuttui siihen ja käski korjaamaan puutteet tästä lakiesityksestä ennen kuin se voidaan eduskunnalle antaa. Katsoin juuri valtioneuvoston sivuilta: arvio on se, että vasta mahdollisesti kesäkuussa näitä rahoja päästään jakamaan, jos hyvä lykky käy.

Arvoisa puhemies! Moni kesän suuri tapahtuma on jo ilmoittanut peruvansa tapahtuman tulevalta kesältä. Edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan kuvasi hyvin näitä tämän hetken rajoituksia, miten epäsuhtaisia ne ovat tartuntariskin kannalta. [Timo Heinonen: Kyllä!] Kaikki rajoitukset Suomessa on perusteltu sillä — ja niiden välttämättömyyden pitäisi perustua siihen — kuinka suuri on tartuntariski. Jokainen ymmärtää, että vaikkapa Veikkausliigan pelissä, joka tapahtuu ulkostadionilla, tartuntariski ei voi olla suurempi kuin vaikkapa sillä Helsingin kasinolla, joka on sisätila eikä vielä kovin avarakaan sellainen.

On aivan käsittämätöntä, että tähän epäkohtaan ei mitenkään ole vielä puututtu. Jokainen ymmärtää sen, että avit, aluehallintovirastot, ovat vastuussa näistä alueellisista koontumisrajoituksista, mutta ne ovat tiukasti noudattaneet valtioneuvoston ohjeistusta. Siksi nyt olisi erittäin tärkeää, että valtioneuvosto arvioisi vielä kaikki ohjeistuksensa koronavirusrajoituksiin liittyen pikaisesti. Kesän tapahtumista ehkä osa olisi vielä pelastettavissa.

Arvoisa puhemies! Eduskunnassa on tälläkin hetkellä tapahtumien järjestämiseen liittyvää lainsäädäntöä, esimerkiksi tartuntatautilain rajoitusten jatko, joka edelleen pitää sisällään vaatimuksen kahden metrin turvaväleistä. Tämä tulee todennäköisesti hankaloittamaan erittäin monien tapahtumien järjestämistä myös ensi syksynä, jos tämä jatko sinne asti määrätään, kuten nyt on suunniteltu.

Arvoisa puhemies! Pidän erittäin ongelmallisena sitä, että tapahtumateollisuus on ollut rajoitusten piirissä jo yli vuoden ja meillä on paljon muusikoita, jotka eivät ole päässeet esiintymään vuoteen eivätkä ole saaneet myöskään ansaitsemaansa korvausta menetetyistä toimeentulosta, sillä niin muusikoiden — taiteilijoiden yleensä — kuin myös urheiluväen sosiaaliturva ja työttömyysturva ovat erittäin puutteellisia.

Arvoisa puhemies! Nyt valitettavasti täällä ei ole ministeri Pekosta, mutta hän lupasi, että tekijänoikeuskorvausten vaikutus työttömyysturvaan oltaisiin linjattu kehysriihen yhteydessä. Siitä ei ole kuulunut valitettavasti mitään. Osaako joku hallituspuolueiden kan-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

sanedustajista mahdollisesti valottaa, ratkaistiinko tämä ehkä näin isossa kuvassa pieni asia mutta monelle taiteentekijälle erittäin merkittävä asia kehysriihen yhteydessä?

Jos ei ole toimintaa, ei ole kulttuuria, ei ole liikuntaa, ei ole urheilua. Sen vuoksi kaikki tuki on tietysti tässä tilanteessa aivan välttämätöntä, mutta erityisesti koko tapahtuma-ala toivoo mahdollisimman pikaista turvallista avautumista. Tätä varten opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta laadittiin turvallisten tapahtumien kriteerit, joita voitaisiin hyödyntää nyt jo tämän kesän aikana. Sen lisäksi voitaisiin aivan mainiosti Suomessakin ottaa käyttöön koronatodistus. Erittäin monet ovat jo saaneet koronarokotuksen, ja tahti jatkuvasti kiihtyy. Toisekseen sairastettu tauti tai negatiivinen testituloks voisi oikeuttaa pääsyyn esimerkiksi tapahtumaan. Valitettavasti tätäkään ei tunnuta hallituksen päässä kiirehdittävän.

Arvoisa puhemies! Tästä lisätalousarviosta ei sinällään ole muuta moitittavaa kuin aika-tila. Tapahtumatakuun rahat eivät siellä budjetissa auta, jos meillä ei ole lakiesitystä, jonka perusteella ne jaetaan. Kysyisinkin, milloin tapahtumatakuuesitys saadaan eduskuntaan ja korjataanko sen sisältämät puutteet, jotta se auttaisi kaikentyypisiin tapahtumiin, jotka tälläkin hetkellä ovat rajattuja sen ulkopuolelle. Ja toisaalta — nyt, kun näyttää todella siltä, että näitä tapahtumia ei edelleenkaan voida kesällä samassa mittakaavassa järjestää — miten olette varautuneet siihen, että niin taiteilijoiden kuin joidenkin urheilijoidenkin työttömyys- ja sosiaaliturvan aukot tulevat aiheuttamaan kohtuuttomia tilanteita, jotka ovat jo siis jatkuneet kohta vuoden?

Puhemies Anu Vehviläinen: Otamme tähän vielä edustaja Lindénin puheenvuoron ja sen jälkeen debatin. — Edustaja Lindén.

14.29 **Aki Lindén sd:** Arvoisa rouva puhemies! Oli tavallaan mielenkiintoista kuulla edustajien Heinonen, Sarkomaa ja Multala puheenvuorot. Luonnehtisin niin, että tuntuu siltä, että kaksi ensimmäistä kuuluu kokoomuksen kaunafraktioon. Sen sijaan paljon myönteisempi ja rauhoittavampi oli tämä edustaja Multasen puheenvuoro. [Eduskunnasta: Multalan!] Heinonen ja Sarkomaa eivät nähneet mitään hyvää tässä esityksessä, jota edustaja Multala piti varsin hyvänä — valitti tosin tätä aikatauluongelmaa, mikä tässä on. Kiinnitin huomiota siihen, että edustaja Heinonen puheenvuoronsa lopussa arvosteli sitä, että hallituksen kehysriihessä on leikattu kehystä, mikä oli siis kehyksen kasvun leikkaamista. Samaan hengenvetoon hän arvosteli sitä, että kehyksiä ylitetään, ja samaan hengenvetoon hän antoi ymmärtää, että nyt kyseistä taidetta, kulttuuria, liikuntaa ja tapahtumia tuetaan liian vähän. [Timo Heinonen: Ei!] Aika yhteismitattomia asioita.

Edelleen kiinnittäisin huomiota siihen, että tämä erilaisten asioiden vertailu on kyllä mielenkiintoista. Silloin kun koulut olivat suljettuina mutta ravintoloissa sai käydä, kuulimme usein kritiikkiä siitä, että on niin väärin, että koulut ovat suljettuina ja ravintolassa saa käydä. Mietin, kumpaa silloin ajetaan: sitäkö, että ravintolat suljettaisiin, vai sitäkö, että koulut avattaisiin?

Eilen meillä oli Varsinais-Suomen kansanedustajien keskustelutilaisuus, jossa eräs opposition kansanedustaja valitti sitä, että alueellamme ravintoloissa on vielä rajoituksia mutta Citymarkettiin saa mennä. Tarkoittiko hän kenties sitä, että Citymarketiinkaan ei saisi mennä? No, äsken kuulimme vertailun siitä, että tiettyjä liiketoiminnan tapahtumia sisätiloissa on sallittua järjestää, mutta edelleen on rajoituksia ulkotiloissa. Mitä tulee liikunnan ulkotiloihin, kannatan itse sitä, että mahdollisimman nopeasti arvioidaan se tilanne, että sinne saataisiin enemmän yleisöä, ja mitä tulee esimerkiksi jääkiekkoliigan otteluihin, olen

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

itse asiassa aika varma siitä, että jonkunnäköinen järjestely ainakin pienemmän ilmaantuuden alueella Satakunnassa eli Raumalla saadaan. Turun tartuntatilannehan on vielä huolestuttava. [Timo Heinosen välihuuto]

Mutta nyt varsinaiseen puheenvuoroon — jota on minuutti jäljellä, mutta jouduin valittavasti käyttämään aikaa äsken kuultujen puheenvuorojen debatointiin. Korostaisin, että kyllä tämä 277 miljoonaa euroa on erittäin merkittävä summa taiteelle, kulttuurille, liikunnalle ja tapahtumateollisuudelle. Se on noin 0,3 prosenttia koko valtion budjetista, ja aivan niin kuin tästä asiasta ja monista muista voidaan päätellä, ei tämä koronan aiheuttama taloudellinen haaste ole ohi vielä ensi vuonna, eikä mahdollisesti olla täysin noustu vielä vuonna 23:kaan, mikä tarkoittaa sitä, että sen takia on perusteltua, että tiettyjä ylityksiä niin sanottuun kehysmenettelyyn niinäkin vuosina joudutaan käyttämään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat käyttää debatissa vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painikkeella puheenvuoron itselleen. — Ja tämän debatin käynnistää edustaja Kivisaari, olkaa hyvä.

14.32 **Pasi Kivisaari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, edustaja Heinonen, joka ei näe mitään hyvää liikunta-, kulttuuri- ja tapahtuma-alalle kohdistetussa tuesta, linkittää kaikki mahdolliset tapahtumat perusteena, että tämä 230 miljoonan tuki ei ole yhtään mitään. Uskon, että tässä salissa aika moni on iloinen tästä paketista, tästä tukipaketista, joka kohdistuu näille elintärkeille aloille, mutta olen huolissani, kun edustaja Heinonen ei näe niin. Mutta hienoa, kun toitte esiin Seinäjoen ja SJK:n. Itse olen samaa mieltä, että on hiukan ylimitoitettua, että 6 000:n stadionille todella pystyy ottamaan vain 20 henkilöä, mutta edustaja Heinonen unohtaa, että eduskunnan toiveesta ja myöskin kokoomuksen vaateista olemme siirtyneet alueelliseen ja paikalliseen päätöksentekoon, [Timo Heinonen: Ei!] jossa avit tekevät [Puhemies koputtaa] paikallisten olosuhteiden mukaan ratkaisuja. Tämän edustaja Heinonen unohtaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Arhinmäki.

14.34 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kulttuuri- ja tapahtuma-alat, liikunta ovat varmasti pahiten kärsineitä tästä koronakriisistä. Tämän paketin myötä nousee noin puoleen miljardiin euroon se tuki, joka kulttuuri- ja tapahtumalalle on annettu. Nämä alkupuheenvuorot eivät oikeastaan tätä lisätalousarviota juurikaan koskettaneet, joten voidaan varmaan todeta, että se on aika laajasti pidettynä hyvä.

Sen sijaan täällä kritisoitiin kehysriihtä ja vaadittiin kehyksiin palaamista. Mitä se tarkoittaisi? No, se tarkoittaisi esimerkiksi kulttuurille, liikunnalle ja nuorisotyölle 300 miljoonan euron leikkausta. Kun te vaaditte kehyksiin palaamista, niin kehyslitykset tulevat muun muassa siitä, että veikkausvoittojen romahtaminen kompensoidaan. Te siis haluatte leikkauksia 300 miljoonaa kulttuuriin, liikuntaan, nuorisolle. [Kokoomuksen eduskuntaryhmästä: Eihän!]

Arvoisa puhemies! Sen sijaan kritiikkiin siitä, että kulttuuri- ja liikuntatilaisuuksia ei voida avata, [Puhemies koputtaa] minä yhdyn. Minusta samoilla kriteereillä — turvallisesti, turvavälein — pitäisi avata kulttuuri- ja liikuntatapahtumat kuin esimerkiksi ravintolat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

14.35 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arhinmäen puheenvuoron loppuosa oli hyvä. Olemme samaa mieltä siitä, että kulttuuri- ja liikunta-, tällaiset tapahtumat pitää saada auki. Tässä ei ole kyse siitä, etteikö olisi tukea riittävästi, vaan kyse siitä, että annetaan tehdä, löydetään ne turvalliset tavat. Nyt on kyse siirtymäajasta, muuttamista kuukausista, ja annetaan kulttuuriväen, urheiluväen tehdä, annetaan järjestää, haakea turvalliset tavat.

Mutta tämä alkuosa, tämä kehysmenettely: Eihän se nyt, hyvänen aika, edustaja Arhinmäki, tarkoita sitä, että kulttuurista ja liikunnasta pitäisi leikata. Kehys on kokonaisuomennaso. Se on ollut 30 vuotta niin. On ollut erivärisiä hallituksia, Arhinmäkikin on ollut mukana yhdessä. Erivärisiä hallituksia — siellä tehdään niitä arvovalintoja, mutta pääasia on se, että pysytään kehyksissä, koska se suojelee veronmaksajaa tuhlailevilta poliitikoilta. Joka ainut hallitus tätä hallitusta ennen viimeisen 30 vuoden ajan on pitänyt kiinni kehysäännöstä. Kehys on eduskunnan vahvistama, sen on hallitus, [Puhemies koputtaa] sen on pääministeri tuonut tänne ilmoituksellaan ennen hallituksen nimeämistä, ja nyt se tuosta vain heitetään pois.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

14.36 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kuunteli tämän keskustelun alussa kokoomuslaisten puheenvuoroja, [Timo Heinonen: Kenen?] niin täytyy sanoa, että synkkä on mielenilmasto. Kaikki on pielessä tässä maassa. [Jussi Halla-aho: No aika moni asia kyllä on! — Eduskunnasta: Maailman onnellisin kansa! — Sari Sarkomaa: Puhe on kehysriihestä!] Arvoisat kokoomuslaiset, me olemme tilanteessa, jossa meillä on jälleen Euroopan parhaimpia tautitilanteita. Me olemme menossa tautitapauksissa alas, ja näkymä kesään on entistä parempi. Suomi on tähän mennessä selvinnyt Euroopan kärkipäässä, mitä tulee taloudellisiin tappioihin. Nyt saadaan tapahtuma-alalle kauan kaivattu paketti, jota oppositiostakin on huudettu. Mutta kaikki on aina väärin sammutettu. Aina kaikki on kokoomuksen mielestä pielessä! [Jussi Halla-aho: Hyvin luonnehdittu!] Onko niin vaikea joskus tunnustaa, että Suomi on kohtuullisen hyvin selvinnyt koronasta monilla mittareilla? [Puhemies koputtaa] Euroopan kärkipäässä, ja taloudellisessa mielessäkin Euroopan kärkipäässä, ja nyt tätä linjaa jatketaan. Miksi se on niin vaikea tunnustaa, arvoisat kokoomuslaiset? [Puhemies: Aika!] Tarvitseeko aina räksyttää kaikesta? [Naurua — Jussi Halla-aho: Nyt tuli paha mieli Lindtmanille!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mykkänen.

14.37 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, edustaja Lindtman, se synkkyys tulee siitä, että me katsomme pidemmälle kuin nenäämme. Jos katsotaan, missä Suomi on, me ollaan tilanteessa, jossa me ollaan Euroopan huonoimmassa kolmanneksessa kestävyysvajeen kannalta, siltä kannalta, miten me saadaan hyvinvointipalvelut turvattua vielä kymmenen vuoden päästä. [Antti Lindtmanin välihuuto] Nyt kun te aloititte hallituksenne, lupasitte, että sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta huolehditaan siten, että julkista taloutta vahvistetaan työllisyyspäätöksillä puolentoista miljardin euron edestä. No, viime syksynä siirsitte sitä rimaa aikavuosissa seitsemän vuotta eteenpäin 2030:een mutta lupasitte kahden miljardin edestä työllisyysuudistuksia. Puoliväliriihessä niitä tuli 150 miljoonaa euroa, siitäkin osa vilunkipelilaskelmilla. Tämän takia

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

meidän tunnelmamme on synkkä, koska ei ole niitä rahoja eikä sitä työtä, joilla rahoitetaan tulevaisuuden tapahtumatakuut, hoitotakuut, sote. Perutaan sote-uudistus, [Puhemies koputtaa] niin sillä jo saadaan Veikkauksen voittovarojen verran kompensatiota budjettiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

14.39 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuunneltuani ryhmäpuheenjohtaja Mykkäsen puheenvuoron alan ymmärtää, mistä on kysymys. [Perussuomalaisen ryhmästä: No?] Teidän oma linjanne on niin sekaisin, että te yritätte peittää sen sen alle, että te ammutte kaikkea, mikä liikkuu, ja räksytätte aivan kaikesta. [Vasemmalla: Juuri näin!] Te yritätte maalata kuvan, että kaikki olisi Suomessa pielessä, kun se on täysin päinvastoin. [Timo Heinosen välihuuto] Tuo kestävyysvaje, josta te puhuitte — mikä on teidän vastuunne siinä teidän hallituskausilta? [Välihuuto kokoomuksen ryhmästä] Erittäin iso, erittäin iso.

Ja, arvoisa puhemies, mitä tulee tähän teidän talouslinjaanne, tässä salissa viime vuoden — koko viime vuoden — te vaaditte satojen ja satojen miljoonien lisämenoja ja miljardien veronkevennyksiä. Ennen kehysriihitäkin te vaaditte sinne kehykseen kehysvaikutteisista menojista, ja nyt äsken tässä puheenvuorossa teidän johtava talousasiantuntija Timo Heinonen ensiksi kritisoi kehysten ylittämistä ja sen jälkeen kritisoi leikkauksia. [Timo Heinosen välihuuto]

Arvoisat kokoomuslaiset, vanha talouspuolue, [Puhemies koputtaa] teidän linjanne on aivan sekaisin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.40 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä meidän kritiikin isoin kärki on siinä, että te annatte kansan ymmärtää, että te teitte 40 000:n työllisen työllisyysvaikutukset, ja kun menemme valtiovarainministeriöön — jonka virkamiehiä ei laskettu eikä edes itse ministeriä näihin neuvotteluihin mukaan — niin heidän viralliset laskelmansa kertovat, että nipin napin yli 10 000 työllistä on syntymässä. Tästä tässä, arvoisa edustaja Lindtman, on kyse, että te ette ole pystyneet tekemään työllisyystoimia, joita muuten viime kaudella kokoomuksen ollessa hallituksessa ja keskustan ollessa Sipilän linjalla syntyi 140 000. Se on aika kova rekordi niistä toimenpiteistä, joita pystyttiin tekemään. Ja kun lopputulos on se, mitä aiemmin sanoin, että te kuitenkin päätätte leikata lopulta esimerkiksi kulttuurialalta 50 miljoonaa, niin mitä te vastaatte niille ihmisille, kun te hehkuttatte täällä, että heidät on pelastettu, [Puhemies koputtaa] ja ala itse kertoa, että he ovat täydessä ahdingossa? [Antti Lindtmanin välihuuto]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ville Vähämäki.

14.41 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Olen edustaja Lindtmanin kanssa samaa mieltä, ettei Suomessa aivan kaikki ole pielessä. Joitakin asioita toki on. Edustaja Heinosen kanssa olen myös samaa mieltä, että näissä työllisyyslukulaskelmissa on heittoja, ja vähän huonoon suuntaan kyllä.

Nyt kun katsotaan sitä, että kun tämän vuoden ensimmäinen lisäbudjetti käsiteltiin 16.3. tuolla valiokunnassa ja todettiin, että hallitus on palannut vuonna 2021 noudattamaan

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

menokehystä, niin tämä ei vanhentunut kovin hyvin. Nyt kun syksyllä budjetin käsittelyn yhteydessä ja neuvottelujen yhteydessä sovittiin tästä 500 miljoonan covid-lisästä, josta ekan lisäbudjetin osalta käytettiin 139 miljoonaa ja tässä käytetään 277 miljoonaa, niin jäljelle jää vain 84 miljoonaa. Tämä on aika pieni summa, niin että voi olla, että tämänkin osalta kehykset ylittyvät [Puhemies koputtaa] sitten loppuvuoden lisäbudjeteissa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hopsu.

14.42 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, että päästään keskustelemaan kulttuurista ja kulttuurin tukipaketista, ja hallitukselle kiitos siitä, että paketin suuruusluokka on nyt sellainen, että se oikeasti ja aidosti vastaa kulttuurin haasteisiin.

Kun täällä puhuttiin työllisyyskysymyksistä, jotenkin kaipaan myös sitä ymmärrystä, kuinka suuria ja merkityksellisiä sekä kulttuuri- että tapahtuma-ala ovat myös työllistäjinä. Tämä tuntuu usein keskustelusta unohtuvan.

Aiemmat tukipaketit sivuuttivat freelancereiden aseman, ja tässä tukipaketissa siihen pystytään paremmin vastaamaan. Kuitenkin korona-aika on tuonut esiin myös sen vaikeuden, jota meillä freelancereiden ja niin sanottua silpputyötä tekevien sekä sosiaaliturvaan että eläketurvaan ja vastaaviin liittyy, ja näiden osalta tarvitaankin pitkäjänteisempiä ratkaisuja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

14.43 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun katsomme sitä talouden suurta kuvaa siellä taustalla, niin on ihan selvää, että tarvitsemme työllisyystoimia, tarvitsemme isoja rakennepoliittisia uudistuksia ja tarvitsemme hyvää perhepolitiikkaa ja syntyvyyden parantumista. Nämä ovat sellaisia asioita, jotka siellä taustalla jylläävät ja ovat haaste meidän taloudelle riippumatta sitten siitä, mikä tämä covid-epidemia tässä päällä nyt on.

Mutta tähän lisätalousarvioon. On tietenkin hyvä, että tapahtuma-ala ja taide, tiede, liikunta, urheilu saavat tässä rahoitusta, mutta on huomioitava se, että kompensatiosta huolimatta ensi vuodelle tulee yli 41 miljoonaa vähennystä ja vuodelle 23 vähennystä 54 miljoonaa. Ne ovat suuria summia. Ja siinä mielessä kun katsoo liikunnan osuutta, niin liikunta, joka on kaikkein riippuvaisin näistä veikkausvoittovaroista, tulee kärsimään näissä eniten kompensatiosta huolimatta. Tässä toivonkin, että siellä valtiovarainministeriössä jatketaan [Puhemies koputtaa] työtä sen suhteen, että me pystymme alan pitämään hengissä. [Paavo Arhinmäki: Samaa mieltä Essayah'n kanssa!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

14.44 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Se, että TPS on liiga-finaalissa, on tietenkin merkki siitä, että maailmankirjat ovat jossain määrin sekaisin, [Naurua — Paavo Arhinmäki: Puhumattakaan Rauman Lukosta!] mutta täällä toki meno jatkuu. Oppositiossa kritisoidaan toisaalta leikkauksia ja halutaan toisaalta lisää menoja ja sitten kritisoidaan nyt tätä kehyksen ylittämistä, joka sinänsä on ihan vakava asia. Ei se ole mitätön asia. Sitä ei tulisi tehdä kevyin mielin, ja olen varma siitä, että valtiovarainministeri Vanhanen ei sellaisia budjetteja tee kevyin mielin. Mutta ei tämä tilanne mikään nor-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

maalikaan ole. Me olemme poikkeuksellisessa kriisissä: maailmanlaajuinen pandemia, joka on synnyttänyt ymmärrettävästi lisää kuluja. Paljon helpompaa on kritisoida symbolista asiaa — väärin sammutettu, huonosti neuvoteltu ja nyt sitten tämä ylitys [Antti Lindtmanin välihuuto] — symbolitason kysymyksiä, vaikka olisi syytä toki pureutua siihen sisältöön. Kyllä minä uskon, että teilläkin tulee olemaan haastavaa [Puhemies koputtaa] tehdä se oma vaihtoehtobudjettinne, jossa te varmaan yritätte [Puhemies koputtaa] sitten karsia ilmeisesti kulttuurista, ehkä [Puhemies koputtaa] veikkausmenoista, ehkä kolmannen sektorin avustuksista [Puhemies: Aika!] ja muusta. Ei se teillekään helppoa tule olemaan. [Timo Heinosen välihuuto]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta. — Nyt teillä ei ole mikrofoni päällä vielä.

14.46 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus toimii tässä tilanteessa aivan kuten sen kuuluukin eli tukee koronasta eniten kärsiviä toimialoja. Tähän lisäbudjettiin sisältyy tapahtuma-, taide- ja kulttuuri- ja liikunta-aloille verrattain mittava tukipaketti. Siitä ei pääse mihinkään.

Tilanne tässä salissa tuntuu myös sikäli varsin turvalliselta, että oppositio tekee sitä työtä, mikä sille kuuluukin. Kokoomusoppositio tapansa mukaan moittii hallitusta kahdesta asiasta: siitä, että hallitus käyttää rahaa liian väljästi, ja siitä, että hallitus käyttää sitä aivan liian vähän.

Tapahtuma-alan tukeminen on enemmän kuin paikallaan, sillä alan liiketoiminta on ollut lähes kokonaan pysähdyksissä jo reilusti yli vuoden ajan. Tapahtumatakuu on kaivattu väline tapahtumien järjestämiseen olennaisesti kuuluvien taloudellisten riskien hallintaan. [Puhemies koputtaa] Näin madalletaan kynnystä suunnitella ja järjestää tapahtumia näinä epävarmoina aikoina.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Anneli.

14.47 **Anneli Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen lähestyminen... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Teillä ei myöskään ole nyt mikrofoni vielä päällä.

— Tätä ei meinaa muistaa, vaikka...

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen lähestyminen lisätalousarvioon on kyllä hämmästyttävä. Syntyy tunnelma, että tässä ei ole mitään hyvää. Kuitenkin tässä lisätalousarviossa on merkittäviä panostuksia kulttuuriin ja liikuntaan.

Nostan kuitenkin yhden asian esille, joka on minulle myös tärkeä, se on lapset ja nuoret. Meillä on tiedossa, että suuri joukko lapsia ja nuoria on jäänyt liikunnan ja harrastusten parista, ja nyt on äärettömän tärkeää, että me saamme lapset ja nuoret takaisin harrastusten pariin. Tästä syystä olen erityisen iloinen siitä, että tässä lisätalousarviossa on panostuksia lastenkulttuurin toimijoille, taiteen perusopetukseen sekä liikunta- ja urheiluseurojen toimintaan. Nämä ovat äärettömän tärkeitä. Nyt olisi tärkeää myös se, että kunnat panostaisivat myös maksuttomiin harrastustoimiin, niin että jokaisella lapsella olisin ainakin yksi maksuton harrastus koulun ohella, jotta hän pystyisi palaamaan takaisin harrastusten pa-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

riin ja me pystyisimme luomaan [Puhemies koputtaa] entistä tasavertaisempaa lapsille tarjottavaa harrastustoimintaa jatkossakin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Marttinen.

14.48 **Matias Marttinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta on kyllä aika oireellista, kun täällä RKP:n edustajat ja myös keskustan edustajat ikään kuin osoittavat hyväksyntää sille, että tämän maan talouspolitiikan tärkeimmän työkalun ja ohjauksvälineen eli kehysmenettelyn murtaminen olisi ikään kuin hyväksyttävää ja sallittua. Te olette ensimmäinen hallitus, joka tosiaan rikkoo tämän itse asettamansa menokehyksen, [Välihuutoja vasemmalta] ja tietysti huolestuu siitä, että me olemme nyt löperön taloudenpidon tiellä, kasvavan velkaantumisen tiellä, kun samaan aikaan taas vastaavasti työllisyystoimenpiteitä ei ole pystytty tekemään. Kehyslitys on yhteensä 1,4 miljardia euroa, ja todella hämmästelen sitä, ovatko siis keskusta ja RKP istuneet ollenkaan näissä neuvotteluissa läsnä vai oletteko olleet äänettämiä yhtiömiehiä. Kysyn ministereiltä sitä, eikö teitä todella huoleta tämä, että [Puhemies koputtaa] nytten tämä velanpito on lähemässä käsissä [Puhemies koputtaa] ja ohjaukskeinoja puretaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Vanhanen, 3 minuuttia.

14.49 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen:** Arvoisa puhemies! Minä uskon, että olemme kaikki siitä yhtä mieltä, että haluamme, että töihin päästäisiin mahdollisimman hyvin ja epidemia pitää hoitaa sellaisella tavalla, että töihinpaluu voisi myös kulttuuriväelle onnistua. Sen pitää olla tavoite. Kukaan ei ole kuitenkaan varma siitä, miten kesä sujuu, miten epidemia hiipuu, kuinka voidaan alueellisesti viranomaisten päätöksiä muuttaa siinä, miten tapahtumia järjestetään, paljonko yleisöä voi olla. Mutta siitä huolimatta tavoitteen pitää olla se, että näitä tapahtumia valmistellaan, ja siksi tämä tapahtumatakuujärjestelmä on luotu. Toivottavasti se rohkaisee tapahtumien järjestäjiä yrittämään näitä, ja aika sitten näyttää, kuinka hyvin onnistumme epidemiaa hallitsemaan.

Sitä, että me ohjaamme tässä paketissa aikaisempien pakettien lisäksi kulttuuriväelle ja tapahtumiin yli 200 miljoonaa euroa, ei pidä myöskään oppositiossa kokea niin, että hallitus yrittää sillä kerätä pisteitä kulttuuriväeltä. Se raha on tulevien vuosien veronmaksajien rahaa, ja nyt meidän, tämän salin, tehtävä on arvioida, onko se panostus tässä tilanteessa oikeasuhtainen niihin menetyksiin nähden, [Sari Sarkomaan välihuuto] joita on ollut tässä korona-aikana. Tässä suhteessa arvioinnin pitää olla samanlaista kuin muuhunkin yritystoimintaan ja työllisyyteen liittyvien kysymysten.

Palataan kehyksen ylitykseen sitten JTS-keskustelun osalta tarkemmin, mutta totta on, että kehys ylitetään. Se ei ole 30 vuotta vanha järjestelmä. Nykymuotoinen kehysjärjestelmä tuli reilut 20 vuotta sitten. Vanhasen ykköshallituksen aikana sitä on sovellettu, ja nyt tämän hallituksen aikana ensimmäisen kerran siitä on poikettu. Ja voitte olla varmoja, että olen pohtinut tätä asiaa tavattoman paljon. Se on toiminut tähän asti noususuhdanteissa hilitsemässä, että ylijäämiä ei tuhlateta, ja finanssikriisissäkin kyettiin elvytystoimet tekemään kajoamatta kehykseen. Nyt viime vuonna, vuonna 20, kehystä rikottiin ensimmäisen kerran rajusti, muutettiin kehyksen sääntöjä, siirryttiin kehyksen ulkopuolelle, ikään kuin koronaan liittyvillä menoilla. Se oli yhtä lailla kehysäännön rikkomista. Ja samalla tavalla... [Ben Zyskowicz: Se olikin ymmärrettävää!] — Niin, se oli ymmärrettävää, ja samalla ta-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

valla pitää nähdä, että on ymmärrettäviä syitä myös siinä, että tämän epidemian jälkeenkin on hoidettavaa. Hoitojonoja pitää purkaa ja niin edelleen. Mutta palataan tähän JTS-keskustelussa tarkemmin.

Kehyksen uskottavuuden säilyttäminen on se ydinkysymys. Tältä kannalta kehysriihän teki päätöksen, että paitsi että vuonna 22 on 900 miljoonan ylitys, sitten tulee laskeva ura, 500 miljoonaa vuonna 23, mutta tämä kehysriihi ja tämä eduskunta tulevat tekemään myös [Puhemies koputtaa] ne leikkauspäätökset, joilla palataan nolllatasoon — tai itse asiassa nolllatason alapuolelle, [Puhemies koputtaa] alle valtiovarainministeriön esittämän tason, niitten leikkausten avulla. Eli tämä poliittinen kokoonpano [Puhemies koputtaa] huolehtii myös siitä, että kehystasoon palaaminen tapahtuu uskottavalla tavalla. Se on ehkä se tärkein viesti [Puhemies koputtaa] markkinoille siitä, että vaikka kehystä rikottiin, niin kehyksen [Puhemies koputtaa] perussanoma Suomen osalta säilyy.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

14.53 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis vuosi 24 ollaan kehystasolla. Sitä kutsutaan jo yleensä tekniseksi kehykseksi. Se tehdään niin, että seuraavalle hallitukselle putsataan pöytä mahdollisimman hyvin, jotta seuraava hallitus voi tehdä arvovalintojaan. Ei sitä kannata, hyvänen aika, nyt väittää, että se on vastuullista talouspolitiikkaa, jos te jätätte sen seuraavan hallituksen tehtäväksi. [Antti Lindtman: Ei!] Edustaja Lindtman on muutenkin taitava kääntämään nämä asiat kaikki pääläelleen, mutta se ei muuta mihinkään sitä tosiasiaa, että kun kehysriiheltä odotettiin kehykseen palaamista, odotettiin työllisyyttä ja kasvua tukevia toimia ja suunnitelmaa siitä, miten velkaantuminen saadaan hallintaan, mikään näistä kolmesta ei toteutunut, ja se tulee johtamaan siihen, että velkaantuminen kasvaa, hallitsemattomasti mahdollisesti, meidän valtionlainojen korot voivat hyvinkin lähteä nousuun hyvin nopealla tahdilla, meidän ihmiset, työttömät ihmiset, eivät saa töitä, ja tulevaisuudenuskoa ei ole, eli kaikki tämä uhkaa suomalaista hyvinvointia. [Puhemies koputtaa] Varmasti tekin olette huolissanne [Puhemies koputtaa] ennen kaikkea suomalaisesta hyvinvoinnista, mutta ei se tällä politiikalla turvaannu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Arhinmäki.

14.54 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Orpo, kun te nyt niin voimakkaasti kritisointe sitä, että kahtena seuraavana vuonna pyritään huolehtimaan koronan jälkihoidosta, [Ben Zyskoviczin välihuuto] siitä, että hoitovelka kurotaan umpeen, siitä, että etäopetuksessa olleet lapset... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jälleen mikrofonin lähti pois päältä.

Nyt en nähnyt, kuka otti pois päältä, mutta... — Se, miksi kehykset nyt joudutaan ylittämään, on se, että teemme koronan jälkihoidoa. Me kuromme umpeen sitä hoitovelkaa, joka on koronan aikana syntynyt, me kuromme umpeen sitä oppimisvajetta, joka on etäopetuksessa syntynyt. Ja kun tiedämme koskien nyt tätä keskustelua, joka nyt täällä on käynnissä lisätalousarviosta, jolla tuetaan kulttuuri-, tapahtuma-alaa ja liikuntaa, että Veikkauksen tulos on romahtanut, me kompensoimme sitä romahdusta, niin jos tätä ei olisi tehty ja jos te olette sitä mieltä, että pitää palata kehyksiin, niin te samalla vaaditte muun muassa 300 mil-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

joonan euron leikkausta [Kokoomuksesta: Ei!] kulttuuriin, liikuntaan, nuorisotyöhön, sote-järjestöille. [Sari Sarkomaan välihuuto] Tähän teidän pitää pystyä vastaamaan kritiikissä ja kertomaan, mistä kaikesta te olette valmiita leikkaamaan ja rajusti [Puhemies koputtaa] tämän 300 miljoonan euron koulutus- ja liikuntaleikkauksen lisäksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma. [Ben Zyskowicz: Edustaja Arhinmäki ymmärtää tahallaan väärin!]

14.56 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun on kyllä hyvin vaikea ymmärtää tuota edustaja Arhinmäen logiikkaa. Emmehän me kokoomuksessa arvostele sitä, että tapahtuma-alaa tuetaan. Mehän olemme sitä halunneet, koska sillä tavalla me pystytään säilyttämään näitä työpaikkoja. Mutta me arvostelemme tätä rahoitusta. Te haluatte velkaantua meidän lastemme ja lastenlastemme piikkiin, [Välihuutoja vasemmalta] mutta ette ole tehneet mitään työllisyystoimenpiteitä.

Meidän kokoomuslaisten tavoite on se, että me saisimme työllisyysasteen 75 prosenttiin, vähintään, mutta se vaatii myös toimenpiteitä ja se vaatii varmasti osittain myös ikäviä toimenpiteitä. Ja olemme hyvin pettyneitä siihen, että erityisesti keskusta ei ole millään tavalla reagoinut tähän tilanteeseen ja on vain ollut tämän vasemmistohallituksen takuumiehenä. [Vasemmalta: Tuo nyt on ihan höpöhöpöpuhetta!] Ei minkäänlaisia toimenpiteitä. Olemme kokoomuksessa hyvin pettyneitä tähän tilanteeseen. [Ben Zyskowicz: Keskusta on pullistellut siinä Säätytalon edessä!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinäluoma.

14.57 **Eveliina Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitushan toimii tässä kuten on puhunut ja luvannut, ja nyt osana tätä lisätalousarviota suunnataan tukea kulttuuritoimijoille puolen miljardin euron edestä, johon sisältyy myöskin tapahtumalan ja liikunta-alan tuki. Tätä SDP:n eduskuntaryhmässä on pidetty hyvänä toimena. Näin me pystymme tukemaan tätä alaa, joka on koronakriisin keskellä kärsinyt erittäin paljon.

Ja pidän tärkeänä, että me päästään myöskin näiden alueellisten rajoitustoimien purkuun, koska sitähan myös kulttuuriala eniten odottaa, että päästään järjestämään näitä tilaisuuksia ja tapahtumia. Ei siellä toivota ensi sijassa tukipaketteja vaan sitä, että päästään palaamaan normaaliin. Sen pitää olla tavoitteena.

Mutta, arvoisa puhemies, kyllä tätä kokoomuksen populismia ihmettelen suuresti. Samaan aikaan vaaditaan, ettei saa ottaa lisää velkaa, ja sitten seuraavassa lauseessa jo puhutaan, että minkä takia hallitus ei tue riittävästi kulttuuri- tai tapahtuma-alaa. [Puhemies koputtaa] Eihän tässä ole mitään järkeä, enkä usko, että suomalaisetkaan tätä ymmärtävät.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laakso.

14.58 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todellakin hyvä, että nyt tulee tätä rahaa, mitä tämä ala on oikeasti odottanut todella kauan, koska oikeasti on käsittämätöntä, että tässä meni näin kauan.

Autourheilumiehenä ja autourheilun tapahtumajärjestäjänä sanoisin, että hallitus on ollut kyllä näissä toimissa koko ajan kierroksella ohitettava. Mennään oikealta ja vasemmalta ohi, koska kaikessa ollaan jäljessä. Hyvä esimerkki on nyt tämä tapahtumatakuu. Ollaan

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

toukokuussa, asia ei ole paketissa. Tämä kesä on oikeasti menetetty jo. Eivät tapahtumajärjestäjät tee tapahtumia kuukautta aikaisemmin, ne aloitetaan monta kertaa jopa vuotta aikaisemmin. Tapahtumatakuun olisi pitänyt tulla viimeistään tammikuussa, jos meinaataan, että tänä kesänä näillä tapahtumajärjestäjillä on minkäänkokoisia toiveita saada tästä tuesta jotain hyötyä.

Tämä on oikeasti pakko sanoa, että on hienoa, että rahaa tulee, [Puhemies koputtaa] mutta jatkuvalla syötöllä on siitä kierroksella ohitettavuudesta pitäisi hallituksessa päästä ohi. [Puhemies koputtaa] Olette koko ajan jälkijunassa näissä jutuissa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Näin. — Ja tähän viimeinen puheenvuoro, ministeri Vanhanen, 1 minuutti.

14.59 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Valitettavasti edustaja Orpo joutui poistumaan salista, mutta haluan silti korjata muutoinkin tässä viime päivien keskustelussa olleen väärinkäsityksen. Leikkaukset, joita hallitus tekee, eivät kohdistu vuoteen 24 vaan jo vuoteen 23, eli tämä hallitus ja tämä eduskunta tekevät pysyvät säästöpäätökset, ja ne astuvat voimaan jo vuoden 23 ensimmäisestä päivästä alkaen. Tämä hallitus kantaa vastuun siitä. Seuraavalle eduskunnalle ei säilytetä tätä tehtävää, eli tämä hallitus putsaa pöydän, niin kuin sen pitääkin, omalta osaltaan.

Talman Anu Vehviläinen: Debatten och behandlingen av ärendet avbryts nu. Behandlingen av ärendet fortsätter under detta plenum efter att de övriga ärendena på dagordningen blivit behandlade.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 15.00.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 17.24.

Förste vice talman Tarja Filatov: Nu fortsätter behandlingen av ärende 3 som avbröts tidigare under detta plenum. — Debatten fortsätter, ledamot Kivisaari.

17.24 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Vuoden 2021 toinen lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 286 miljoonalla eurolla. Kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alan tukipaketin osuus on yli 200 miljoonaa euroa. Haluan todella kiittää hallitusta tästä paketista. Jokainen meistä täällä tietää, miten tärkeä tukipaketti se on. Kyseisille aloille vuosi on ollut karmea. Kohdistan puheenvuoroni huomiot juuri tähän kokonaisuuteen, vaikka lisätalousarvio sisältää muutakin tärkeää, muun muassa ravintolasulun kompensatioita.

Koronan vuoksi tapahtumiin on kohdistunut voimakkaita rajoituksia ja kieltoja. Tapahtumia on peruttu ja siirretty viime vuoden keväästä saakka. Tapahtumien työllistämät kymmenentuhannet ihmiset ovat jääneet ilman töitä ja toimeentuloa. Tulevaisuutta on ollut liki mahdoton ennustaa, ja suunnitelmat on jouduttu tekemään enemmän toiveiden kuin tiedon pohjalta. Tämä epävarmuus on ollut omiaan lisäämään tapahtuma-alan ahdinkoa.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Koronarokotusten lisääntyessä valoa ja toivoa on taas näkyvissä. Se ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että huomisen näkymät ovat edelleenkin vähintäänkin pilviset. Tapahtuma-alakin joutuu sietämään vielä epävarmuutta.

Arvoisa puhemies! Kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alan tukipakettiin kuuluvaan tapahtumatakuuseen on siis varattu 80 miljoonaa euroa. Kyseessä on ennakkoon myönnettävä sitoumus vähintään 200 hengen yleisötapahtumille, jotka on tarkoitettu järjestää lain voimaantulon jälkeen ja viimeistään tämän vuoden loppuun mennessä. Tämä takuu mahdollistaa sen, että järjestäjillä on selkänöjää toimia, kenties myös rohkaisua ja uskoa tulevaan.

Tukipakettiin kuuluvat myös Taiteen edistämiskeskuksen myöntämät apurahat ja valtionavustukset kulttuurialan ammattilaisille, toiminimille ja yksinyrittäjille. Tähän on varattu lähes 65 miljoonaa euroa — ei huono sekään. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää valtionavustuksia muun muassa teattereille, orkestereille, museoille, uskonnollisille tapahtumille ja monille muille — kaikki meille tuttua, syvää suomalaista kulttuuriperintöä. Pieniä ja keskisuuria elokuvateattereita sekä elokuvien levittäjiä tuetaan Suomen elokuvasäätiön myöntämällä valtionavustuksilla. Tämäkin on hyvä asia.

Liikunnan tukipakettiin on varattu 9 miljoonaa euroa liikunta- ja urheiluseuroille, 6 miljoonaa euroa valtakunnallisille ja alueellisille liikuntajärjestöille ja 3,5 miljoonaa euroa koronavirustilanteen vuoksi peruuntuneiden tai tappiota kärsineiden tapahtumien tukemiseen. Kiitän myös siitä. Liikunta tarvitsee yksiselitteisesti panostusta valtion taholta, ja niin hallitus nyt tekee. Harrastajien sekä liikunnan ja urheilun parissa työskentelevien tulevaisuus on totta kai turvattava, tai muuten edessä on paitsi kansanterveydellinen ongelma myös henkinen ja fyysinen lamaanus.

Hallitus on varmasti tiedostanut, että liikunta ja urheilu ovat Suomen suurin kansanliike. Seuratoimintaan osallistuu lähes kaksi miljoonaa suomalaista. Seuratoiminnassa on mukana 500 000 vapaaehtoista ja 160 000 ohjaajaa ja valmentajaa, ja nyt korona-aika on laittanut monet harrastukset tauolle. Myös liikunnan seuratoiminnasta on korona-aikana kadonnut valtava määrä lapsia ja nuoria. Tämä on vakava paikka, jota ei voi sivusta seuraten ihmetellä.

Arvoisa puhemies! On ensiarvoisen tärkeää, että kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alat elpyvät osana koko yhteiskunnan jälleenrakentamista ja ihmisten toipumista. Nämä lisätalousarviotoimet mahdollistavat sen, että kyllä tässä on toivoa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Soinikoski.

17.30 **Mirka Soinikoski vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva lisätalousarvio luo toivoa ja tulevaisuudennäkymiä koronaviruksen pahasti runtelemalle kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alalle. Vaikka koronarajoitukset ovatkin olleet välttämättömiä ihmisten suojelemiseksi, ovat ne aiheuttaneet yleisöstä riippuvaiselle kulttuurialalle katastrofaalisen romahduksen. Tämä 225 miljoonan euron tukipaketti on suomalaisen kulttuurialan pelastusrenkas, joka tulee todella tarpeeseen. On äärimmäisen tärkeää tunnistaa kulttuurialan erilaiset toimijat ja varmistaa, että ihmiset eivät tipahda tukiverkoston väleihin. Esimerkiksi monet ammattifreelancerit ovat tähän asti jääneet ilman tukia, vaikka tulovirta on koronan vuoksi pysähtynyt, kuten muillakin alan toimijoilla. Nyt asia korjataan.

Arvoisa rouva puhemies! Kulttuurialalla on paitsi valtava merkitys ihmisten arjelle ja elämänlaadulle, sillä on myös suuri vaikutus Suomen talouteen ja työllisyyteen, niin suoraan kuin välillisestikin. Tässäkin salissa tiedämme toinen toistaan hienompia esimerkkejä

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

siitä, mitä kaikkea tapahtuu ennen sitä hetkeä, kun artisti nousee festarilavalle tai kun futispeli vihelletään käyntiin.

Tapahtumateollisuus paitsi työllistää 20 000 työntekijää, sillä työskentelee lähes yhdeksänkertainen määrä tilapäisiä työntekijöitä. Puhutaan suuresta määrästä työpaikkoja, ja myös siksi tämä lisätalousarvion laaja tukipaketti on tärkeä.

Tiedämme myös, kuinka suuri merkitys urheiluseuroilla ja liikuntajärjestöillä on suomalaisten liikuttajina, kuten edustaja Kivisaari äsken kuvasi. Mahdollisuus liikuntaan ja harrastuksiin on erityisen tärkeä lapsille ja nuorille, joihin tämä kriisi osuu kenties kaikista koviten. Tukemalla liikunta-alaa ja urheiluseuroja viitoitamme kestäväää tietä ulos tästä kriisistä.

Arvoisa rouva puhemies! Kriisin keskellä tulevaisuus voi näyttää epävarmalta ja näkyvät ovat sumuisia. Nyt tapahtumatakuun kestoä pidennetään vuoden loppuun ja tuen omavastuuta pienennetään merkittävästi. Näin luodaan edellytyksiä suunnitella tulevaa kulttuurikesää ja -syksyä.

Vihreille on tärkeää, että tapahtumat saadaan mahdollisimman nopeasti auki epidemia-tilanne huomioiden. Tämä edellyttää erojen huomioimista niin alueellisessa tautitilanteessa kuin tapahtumien riskiprofiileissa. Paras mahdollinen tuki myös kulttuurialalle on edelleenkin noudattaa annettuja ohjeita ja suojella toinen toisiamme koronavirukselta. Mitä paremmaksi tautitilanne kehittyy, sitä nopeammin voimme avata yhteiskunnan eri toimintoja ja sitä nopeammin pääsemme takaisin tapahtumien ja kulttuuripalvelujen äärelle.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiviranta.

17.33 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tämä tämän vuoden toinen lisätalousarvio kohdistuu käytännössä kokonaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloille. On erittäin tärkeää, että tässä lisäbudjetissa otetaan monipuolisesti huomioon taiteen, kulttuurin ja liikunnan tarpeet. Joitakin luetellakseni siellä ohjataan apurahoja taiteen ja kulttuurin alan henkilöille, toiminimille ja yksinyrittäjille, ohjataan korvauksia museoille pääsylipputulojen vähentymisestä ja tilaisuuksien peruuntumisesta, ohjataan varoja taiteen perusopetuksen järjestäjien valtionavustuksiin, ohjataan avustuksia kulttuuri- ja taidelaitosten sekä elokuvateattereiden pääsylipputulojen vähentymisestä. Seurantalojen ja työväentalojen ylläpitoon tulee rahaa. Avustuksia ohjataan myös liikunta- ja urheiluseuroille sekä alan järjestöille, samoin kuin peruuntuneiden ja tappioita kärsineiden urheilu- ja liikuntatapahtumien järjestäjille. Jopa uskonnollisten kesätapahtumien järjestäjille ohjataan avustuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tämä tapahtumatakuu on tietysti hyvin keskeinen. Minusta hallitus on hämmästyttävän nopeasti saanut tuon tapahtumatakuulainsäädännön valmiiksi, jos se nyt jo kohta annetaan eduskunnalle, ja sen hyväksyminen on tietysti tämän lisäbudjetin hyväksymisen edellytys. On erittäin tärkeää, että näin nopeasti kuitenkin tapahtumatakuuta koskeva säännöstö on tulossa ja tuota apua löytyy tapahtumalan tukemiseen.

Arvoisa puhemies! Ravintoloiden toimintaa on tänäkin vuonna huomattavasti rajoitettu, ja suurin osa maamme ravintoloista oli maaliskuuhuhtikuussa osan ajasta kokonaan suljettuina. Ravintola-ala on kärsinyt huomattavasti koronapandemiasta, joten hallituksen sille osoittama lisätuki tulee todella tarpeeseen. Ravintolasulusta maksettavia hyvityksiä varten ehdotetaan 40 miljoonan euron lisärahaa.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo.

17.36 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa rouva puhemies! Tähän vuoden toiseen lisätalousarvioon pitää mielestäni suhtautua kahdella tapaa. Ensinnäkin on paikallaan kiittää hallitusta siitä, että tässä esityksessä nyt vihdoinkin, ja nimenomaan vihdoinkin, tuodaan edes jotain kompensatiota koronarajoituksista eniten iskuja saaneille tahoille. Sen sijaan kritiikkiä pitää antaa hallituksen toimien hitaudesta ja vaatimattomuudesta. On paikallaan kysyä syytä siihen, miksi hallituksen tukipaketista päätettiin vasta nyt.

Vitkastelun seurauksena moni kulttuurin, taiteen, liikunnan ja tapahtuma-alan toimija on joutunut jo perumaan kesälle suunnittelemaansa tapahtumia, kun tietoa tästä tukipaketista, saati hallituksen kovin mainostamasta tapahtumatakuusta ei ole ollut saatavilla. Ja tämän tapahtumatakuun liikkeelle saaminen viivästyy edelleen. Sen verran kovat nuhteet hallituksen esitys lainsäädännön arviointineuvostolta sai ennen vappua.

Kritiikki toki sopii myös hallituksen ravintolatukipolitiikkaan. Olen itse vedonnut siihen, ja monet muutkin edustajat, jopa hallituksen omista riveistä, ovat vedonneet, että enemmän kuin jouduttaisiin tekemään näitä tukipaketteja, parannettaisiin mieluummin alan omia toimintaedellytyksiä tämän koronapainajaisen kestämiseksi: eli enemmän alueellista tautitilannetta huomioivia rajoituksia ja ravintoloiden toimintaedellytysten parantamista muun muassa alkoholin ulosmyyntiä koskevien säädösten höllentämisen kautta. Mutta tässä tunne on ollut kuin olisi puhunut seinälle. Hallitus ei ole muutoin kuin juhlapuheissa halunnut kuulla ravintola-alan toimijoiden omia toiveita oman tilansa parantamiseksi. Siksi tällä hetkellä peräti 28 prosenttia alan yrittäjistä on konkurssiuhkan alla.

Mutta toisaalta, arvon puhemies, ei hallitus ole ollut ylimielinen vain ravintola-alaa kohtaan. Puhun tässä puoliväliriihestä, jonka lopputuloksia ovat kyseenalaistaneet paitsi VAT-Tin Roope Uusitalo myös hallituksen itsensä asettama talouden arviointineuvoston puheenjohtaja ja työllisyyspäätösten osalta jopa itse julkisesta taloudesta päävastuun kantava valtiovarainministeriö. Nämä kyseisten tahojen kommentit ovat tyrmäviä.

Esimerkiksi Roope Uusitalo totesi STT:lle antamassaan haastattelussa, että onhan sitä menokehysten näin isoa ylittämistä vähän vaikea perustella suhdannepoliittisesti tai koronapoliittisesti tai millään muulla tavalla.

Talouden arviointineuvoston puheenjohtaja, professori Jouko Vilmunen puolestaan analysoi Kauppalehdessä hallituksen puoliväliriihtä näin: ”Olen todella pettynyt. Hallitus osti halvalla rahalla sovun. Julkisen talouden ongelma on pitkän aikavälin kestävyysongelma, jonka ratkaisuja taas lykätään.”

Silti kylmävin kommentti kuultiin hallituksen työllisyystoimista, ja sen antoi perinteisesti työllisyysvaikutukset arvioiva valtiovarainministeriö. VM:n perjantaina julkaiseman tiedotteen mukaan hallituksen kymmeniätuhansia suuremmiksi kirjattujen työllisyystoimien työllisyysvaikutus jää 11 000 henkeen. Virkavastuulla toimiva VM:n johtava erityisasiantuntija Olli Kärkkäinen kiteyttikin Yle-uutisille antamassaan haastattelussa hallituksen työllisyyspolitiikasta: ”On syytä erottaa potentiaalinen arvio ja vaikutusarvio, ja se vaikutusarvio on se, mitä me tehdään”.

Itse kyllä ottaisin näiden tahojen varoitukset vakavasti, mutta totta kai hallitus päättää itse. Voisi kuitenkin olla, arvoisa puhemies, paikallaan, että keskusta lopettaisi höttöiset puheensa velkaantumisen jarruttamisesta ja kovista työllisyystoimista, kun niihin eivät enää teidän vastuulla olevat VM:n virkamiehetkään usko.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Marttinen.

17.40 **Matias Marttinen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Maan hallitus päätti tästä lisätalousarviosta, jota käsittelemme tänään, osana kehysrihtään, jossa tehdystä päätöksestä kuulumme viime viikolla. Siksi on tarpeen tarkastella hallituksen talouspolitiikkaa myös laajemmin kuin vain tämän lisätalousarvion menojen osalta. Vielä helmikuussa pääministeri Marin vakuutti meille kansanedustajille tässä salissa: ”Vuoden 2020 jälkeen on palattu valtiontalouden kehykseen, ja se ohjaa tulevan kehysriihen valmisteluita.”

Hallituksen ministerit ovat vakuuttaneet meille kansanedustajille, että tämä hallitus suitsee velanottoa, ylläpitää menokuria ja vakauttaa julkisen talouden tilaa. Kehysriihen tulokset ovat kuitenkin täysin päinvastaisia. Hallituksen budjettikuri, tai se vähä, mitä siitä on jäljellä, horjuu vakavasti. Kun monet talousasiantuntijat ovat korostaneet tarvetta siirtyä seuraavaksi huolehtimaan julkisen talouden tasapainottamisesta ja kehyksiin palaamisesta, mitä maan hallitus päätti tehdä? Hallitus päätti ylittää kehyksensä eli menokaton ensi vuonna 900 miljoonalla eurolla ja vuonna 23 vielä 500 miljoonalla eurolla. Kehys rikotaan 1,4 miljardilla eurolla seuraavan kahden vuoden aikana. Julkisen talouden vahvistamisesta ei ole tietoaakaan, kun ensi vuonna uutta velkaa otetaan yli 7,5 miljardia euroa ja vuonna 23 velanotto kiihtyy lähes 9 miljardiin euroon.

Hallituksen politiikalla julkinen taloutemme on jämähtämässä rajusti alijäämäiseksi koko 2020-luvun ajaksi. Tämä hallitus jää historiaan ensimmäisenä hallituksena, joka on päättänyt rikkoa nykymuotoisen kehyksensä. Kehys on suojannut tavallisia veronmaksajia poliitikkojen tuhlailevalta verovarojen käytöltä, kasvavalta alijäämältä ja korkeammalta veroasteelta. Nyt hallitus päätti laittaa tämän tärkeän työkalun yksissä tuumin silppuriin. On käsittämätöntä, miten valtiovarainministeripuolue keskusta on voinut hyväksyä tällaisen menettelyn.

Rouva puhemies! Ihmetystä herättävät myös hallituksen päätökset työllisyydestä tai oikeastaan niiden puuttuminen. Hallituksen mukaan riihessä päätettyjen työllisyystoimien vaikutus olisi jopa yli 40 000 työllistä. Tätä tyytyväisyyttä kesti hallituspuolueissa kuitenkin vain hetken, kunnes valtiovarainministeriö julkaisi omat vaikutusarviot, joiden mukaan työllisyyspäätösten vaikutukset ovat vain neljäsosa tästä julkaistusta, noin 11 000 työllistä. Se vähä, mitä riihessä saatiin siis päätettyä, on siis osin työllisyshuttua, ei todellisia työllisyysuudistuksia.

Maan hallitus on kyllä ansioitunut työryhmien asettamisessa ja niiden työskentelyssä. Ryhmät istuvat, mutta tuloksia ei näy eikä kuulu. Surullinen esimerkki liittyy esimerkiksi paikallisen sopimisen työryhmään. Sen toimikautta on jatkettu ja jatkettu, kun sopua ei ole löytynyt. Jälleen puoliväliriihestä kerrottiin, että työryhmä jatkaa työtään vaalikauden loppuun. Arvoisa hallitus, jos ryhmä ei löydä sopua kahdessa vuodessa, kannattaako vastuu ulkoistaa sille myös seuraavaksi kahdeksi vuodeksi vai olisiko hallituksen aika kantaa vastuunsa tässä tilanteessa itse? Olemme tehneet kokoomuksessa lakialoitteen, jolla paikallinen sopiminen laajennetaan yhdenvertaisesti kaikille yrityksille. Ihmettelen erityisesti keskustan ja RKP:n kollegoitani, ettei tämä aloite kelpaa teille. Miten voitte antaa paikallisen sopimisen kaatua, mutta hyväksytte hallituksen tempputyöllistämisen?

Arvoisa puhemies! Jos ette usko, hyvät kollegat, opposition antamaa kritiikkiä kehysriihen tuloksista, niin uskokaa sitten edes maamme huippuasiantuntijoita — nimittäin ette te kyllä kehuja ole keränneet. Työelämäprofessori Vesa Vihriälä on todennut blogissaan päätöksistänne: ”Kehysriihen linjaukset ovat suhdannepoliittisesti kyseenalaisia, heikentävät

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

tärkeän kehysmenettelyn uskottavuutta eivätkä lisätoimista huolimatta tue työllisyyden kohentumista riittävällä tavalla.” Talouspolitiikan arviointineuvoston puheenjohtaja, professori Jouko Vilmunen totesi kehysriihestä seuraavasti: ”Olen todella pettynyt. Hallitus osti halvalla rahalla sovun. Julkisen talouden ongelma on pitkän aikavälin kestävyysongelma, jonka ratkaisuja taas lykätään.”

Olen havainnut, että hallituspuolueiden kollegat perustelevat nyt kiivaasti kehyksen rikkomista koronakriisin vaikutuksilla. Korona toki vaikuttaa taloustilanteeseen, mutta miten ihmeessä maan hallitus selvisi finanssikriisistä ja esimerkiksi maahanmuuttokriisistä ilman kehysten rikkomista — sellaisen kriisin aikana, jonka vaikutukset talouteemme, siis finanssikriisin aikana, olivat paljon vielä rajummat kuin mitä nyt olemme tässä tilanteessa nähneet?

Budjettikurin lipsuminen, hyvät kollegat, ei ole siis koronan syytä, vaan se on alkanut jo paljon aikaisemmin. Se on alkanut heti tämän hallituksen ensimmäisestä työpäivästä lähtien. Silloin menoja lisättiin rajusti mutta päätökset uusista tuloista ja työllisyyden vahvistamisesta lykättiin hamaan tulevaisuuteen. Koronakriisi on vain syventänyt tätä menojen ja tulojen välistä kuilua. Valtiovarainministeriön budjettipäällikkö Sami Yläoutinen kommentoi näitä ylityksiä kolumnissaan toteamalla, että ”hallituskaudella ollaan myös toimeenpanemassa uudistuksia, joiden rahoitukseen vaalikauden alussa asetetuissa kehyksissä ei ollut varauduttu” — ei ollut varauduttu.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi tarvitsee ja me tarvitsemme kokonaisvaltaisen suunnitelman velanoton laittamisesta kuriin, aitoja työllisyyspäätöksiä ja kasvua vauhdittavia toimia, emme rajua lisävelanottoa ja höttöistä työllisyyspolitiikkaa. Näitä toimia jäämme tältä hallitukselta odottamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

17.47 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Vaikka kehyksestä ja kehysriihestä keskustelu ja työllisyydestä keskustelu on todella tärkeää, niin ajattelin käyttää tämän tilaisuuden kuitenkin puhuakseni kulttuurialasta, tapahtuma-alasta ja niiden tämän hetken tilanteesta ja tarvittavista tuista ja tästä lisätalousarviosta.

Kiitos hallitukselle, että lopultakin olemme käsittelemässä kokoluokassaan kulttuuri-alan tarpeeseen vastaavaa tukipakettia. Aiemmissä vaiheissa tukea on tarjottu mutta niin vähän, että sitä ei ole riittänyt kaikille hakijoille ja tukimuodot ovat sivuuttaneet monet freelancerit kokonaan. Koronatilanne onkin tuonut vielä korostetusti esiin jo aiemmin tiedossa olleita freelanceriuteen ja niin kutsuttuun silpputyöhön liittyviä haasteita, joita pitäisi ratkoa myös pysyvästi, ei vain koronapaketissa. Näitä on muun muassa se, ettei työttömyyskorvaus kerry tekijänoikeuskorvauksista mutta leikkaa sitä. Tärkeää olisi ratkoa jo nyt myös tämän suuren joukon eläkekysymyksiä.

Välillä tuntuu, ettei kulttuuri- ja tapahtuma-alan tuntemus yhteiskunnassa tai kaikissa ministeriöissäkään vastaa alan työllisyys- eikä myöskään hyvinvointivaikutuksia. Tapahtumien välilliset vaikutukset työllisyyteen ovat suuret. Esimerkiksi festivaalien taustalla tarvitaan ihmisiä suunnittelemaan valaistusta, järjestämään äänentoistoa. Tapahtumien ympärille kerääntyy myös paljon ravintola- ja majoitustoimintaa. Tapahtumateollisuuden liikevaihto on 2,35 miljardia euroa, ja ala työllistää paitsi 20 000 työntekijää myös 175 000 tilapäistä työntekijää.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Hallituksessa on nyt sovittu kulttuuri-, taide- ja tapahtuma- ja liikunta-alalle jaettavasta lähes 230 miljoonan euron tukipaketista. Tapahtumatakuu toteutetaan 85 miljoonan euron suuruisena, kestoja pidennetään saadun palautteen perusteella vuoden loppuun ja tuen omavastuuta pienennetään merkittävästi 15 prosenttiin. Tällä tuodaan kulttuuri- ja tapahtumalalle näkymää tulevasta ja luodaan edellytyksiä suunnitella kulttuurikesää, loppukesää, ja -syksyä. Hienoa olisi tietenkin ollut, jos päätös olisi ehtinyt vielä aiemmin ja kaikki festivaalijärjestäjät olisivat ehtineet sen piiriin.

Kesän ja syksyn kulttuuritapahtumien onnistumisessa ja läpiviennissä voimme jokainen auttaa pitämällä omilla toimillamme tautitilanteen mahdollisimman matalana. Rokotukset ja mahdollisesti myös rokotustodistusten käyttö tuovat tähän myös lisää helpotusta. Tärkeää on, että tapahtumat saadaan mahdollisimman nopeasti auki ja tapahtumien erilaiset riskiprofiilit ja erot alueellisessa tautitilanteessa huomioidaan. Hyvä on huomioida eri tavalla myös ulkotiloissa järjestettävien tapahtumien mahdollisuus. Entä voisiko ravintoloiden nyt auetta pohtia myös mahdollisuuksia tuoda kulttuuriesityksiä tälle jo koolla olevalle yleisölle?

Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta jaetaan avustuksia taiteen ja kulttuurialan ammatillisille ja yrittäjille 65 miljoonan euron verran. Tämä nostaa tämän kevään työskentelytukea tälle joukolle yhteensä 80 miljoonaan. Tukea voi saada enimmillään neljäksi kuukaudeksi, ja tukea jaettaessa huomioidaan nyt myös ne toimijat, jotka aiemmin ovat jääneet tuen ulkopuolelle. Tähän valtiovarainvaliokunnassa kiinnitimme huomiota jo edellisen tukipaketin yhteydessä.

Teattereille, orkestereille ja museoille tukea tulee 20 miljoonaa. Tällä tuella pystytään valmistautumaan syksyn näyttely-, konsertti- ja esityskauteen. Myös vapaan kentän toimijat ja esittävän taiteen ala, visuaalisten taiteiden ja kirjallisuuden yhteisöt sekä lastenkulttuuritoimijat saavat 17 miljoonan euron tukikokonaisuuden. Myös taiteen perusopetusta ja elokuvateattereita tuetaan. Tässä suurena huolena minulla ovat valtionosuutta saavat taiteen perusopetuksen oppilaitokset, joiden tilanteeseen toivon, että voimme valiokuntakäsitellyssä vielä paremmin perehtyä. Tässä on myös kunnilla tärkeä rooli etsiä keinoja tukea nuorten harrastusmahdollisuuksia ja niiden jatkoa.

Lainaan vähän eteläkarjalaisten taiteen perusopetuksen toimijoiden lähettämää viestiä tänne eduskuntaan: Taiteen perusopetuksen oppilaitokset ovat sinnikkäästi jatkaneet toimintaansa keskeytyksestä ja uusia ratkaisuja etsien. Tällä on iso merkitys myös perheiden arjessa. Oppilaitoksissa on noudatettu erittäin huolellisesti alueella voimassa olevia rajoituksia sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ohjetta harrastustoiminnan järjestämisestä. Oppilaitoksissa on opetettu lähi-, etä- ja hybridiopetuksena, toimittu entistä pienemmissä ryhmissä, järjestelty liikkumista siten, että kontaktien määrä on minimissään, opetettu ulkotiloissa ja niin edelleen. Tämä joukko toivoo, että näitä 2020 myönnettyjä avustuksia voitaisiin yhä jatkaa.

Osana pakettia edistetään myös liikuntaa ja urheilua 18,5 miljoonalla. Moni nuori aikuinen on jäänyt pois urheiluseurojen ja liikuntajärjestöjen toiminnasta, ja ikääntyneet ovat pysytelleet kotosalla. Nyt olisi erittäin tärkeää saada suomalaiset taas liikkeelle. Myös kuntien tukitoimiin tulisi kuulua seurojen ja eri harrastustoimien tukeminen niin, että nuorten paluu näiden pariin jo kesällä ja etenkin ulkona tapahtuviin harrastuksiin mahdollistuu varmasti.

Kehysriihen kuulumisista olen valitettavasti pettynyt siitä, että hallitusohjelmaan neuvotellusta tavoitteesta kompensoida Veikkauksen rahapeliuottojen alenema tulevina vuo-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

sina kulttuuri- ja nuorisotoimijoille ei nyt vielä tässä kohtaa pystytty kokonaisuudessaan pitämään kiinni. Toivottavasti tätä pystytään myöhemmissä vaiheissa korjaamaan.

Esitys on siis todella tärkeä askel eteenpäin kulttuurin tuessa, mutta tarvitsemme niin ratkaisuja pitkäjänteiseen rahoitukseen kuin myös alan freelancereiden aseman korjaamista esimerkiksi perustulon puitteissa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

17.54 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Koronapandemian tuomat rajoitukset ovat olleet taloudellisesti erityisen raskaita taiteen ja kulttuurin alalle. Nyt tässä lisätalousarviossa pitkään ahdingossa olleet kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-ala saavat kaivattua lisätukea 225 miljoonaa euroa. Kulttuuripaketin tavoitteena on akuutin kriisin hoitaminen ja toimeentulon turvaaminen kulttuuri- ja tapahtuma-alan työntekijöille. Alojen yhteisöjen tarpeettomat konkurssit pitää pystyä välttämään. Samalla on luotava näkymä pandemianjälkeiseen jälleenrakentamiseen.

Tukipaketti on rakennettu niin, että erityinen huomio kiinnitetään alan moninaisuuteen ja monenlaisiin työnteon muotoihin, kuten muun muassa keikkatyöläisyyteen, itsensätyöllistäjänä toimimiseen, yksinyrittäjyyteen sekä freelancerina ja toiminimellä toimimiseen. Tarpeita on alan monimuotoisuuden vuoksi lukuisia. Paketissa ovat mukana sekä myöhemmin käsittelyyn tuleva tapahtumatakuu että OKM:n tukikokonaisuus, joka koostuu apurahoista ja kulttuurialan toimijoille myönnettävistä avustuksista. On hyvä, että tukipaketti huomioi nyt alan moninaisuuden. Tapahtumien osalta sekä tapahtumatakuulla että suoralla tuella on merkitystä, jotta pääsemme nauttimaan epidemiatilanteen niin salliessa taiteesta taas livenä.

Nyt kun hallituksen päätökset alan toimijuuden laajasta tukemisesta on tehty, pitää saada rahaa ripeästi liikkeelle. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Taiken on jo eduskuntakäsittelyn aikana valmisteltava jakomallit niin, että avun saanti ei jumiudu mihinkään turhaan byrokraatiaan tai vastaavaan. Eurot pitää saada nopeasti liikkeelle heti, kun eduskunnan päätös on valmis. Toivon, että jakoperusteet ovat oikeudenmukaisia ja tukevat myös kulttuuritoimijoita rakentamaan kulttuuri- ja taidealan tulevaisuutta. Kulttuuritoimijoita tarvitaan nimittäin yhteiskunnan uudelleenrakentamisessa koronan jälkeen. Meillä on esimerkiksi tulevaisuusvaliokunnassa ollut hyviä kokemuksia tieteen ja taiteen tekemisestä yhdessä tulevaisuuden ennakointityössä. Taiteen ja kulttuurin ammattilaisilla on jo ammatinkin edellyttämää luovuuksipotentialiaa, ja juuri tätä nyt tarvitaan koronan jälkeisen yhteiskunnan mahdollisuuksien näkemisessä.

Nyt olisi tärkeää myös edistää kulttuurihyvinvoinnin toimintaedellytyksiä. Kulttuuri ja taide antavat erinomaisia välineitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, hoitoon, hoivaan ja kuntoutukseen. Esimerkiksi useissa sosiaali- ja terveysalan tiimeissä olisi suotavaa olla myös kulttuurin ja taiteen ammattilaisia. Nyt onkin tärkeä ymmärtää joka tasolla, että taidetta ja kulttuuria tarvitaan myös koronan aiheuttamien hyvinvointivajeiden korjaamiseen yhteiskunnassa. Meidän täytyy osata nähdä kulttuurin ja taiteen mahdollisuudet laaja-alaisemmin kuin mitä perinteisesti olemme ajatelleet. Toivonkin, että nyt kulttuurialallakin lähdetään tietoisesti miettimään alan tulevaisuutta myös täysin uusista näkökulmista ja toisaalta että taiteen ja kulttuurin kumppanuudet nähdään mahdollisuutena yhteiskunnassa myös muilla aloilla.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

On hyvä asia, että osana kulttuurilinjauksia hallitus asettaa kulttuuripolitiikkaa käsittelevän ohjausryhmän seuraamaan tukien valmistelua ja jakoa sekä arvioimaan muita kulttuurialan ja luovien alojen kysymyksiä ja etsimään ratkaisuja yhteistyössä alan toimijoiden kanssa osana korona-ajan jälleenrakennusta. Ohjausryhmään toimii vuoden 22 loppuun saakka.

Arvoisa puhemies! Koronavirustilanne on aiheuttanut liikunnan ja urheilun harrastajamäärissä suurta laskua. Vaarana on, että erityisesti nuorille tilanne voi muodostua pysyväksi eivätkä he enää samalla tavalla palaa liikunnan ja seuratoiminnan pariin koronan jälkeen. Mitä nopeammin normaali liikunta- ja urheilutoiminta koronan jälkeen jälleen käynnistyy, sitä paremmin pystymme minimoimaan poikkeusoloista aiheutuneita negatiivisia vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Liikuntaan suunnatun tukipaketin määrärahoista liikunta- ja urheiluseuroille kohdistetaan 9 miljoonaa euroa, valtakunnallisille ja alueellisille liikuntajärjestöille 6 miljoonaa euroa ja liikuntatapahtumien avustamiseen ja tukemiseen 3,5 miljoonaa euroa. Liikkumattomuus, erityisesti lasten ja nuorten liikkumattomuus, tulee yhteiskunnalle pitkällä tähtäyksellä kalliiksi, ja siksi tämä asia on tärkeä hoitaa pikaisesti kuntoon. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ollikainen poissa, edustaja Virta poissa. — Edustaja Lohikoski.

18.00 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Hallitus on koronan aikana tukenut taiteen, kulttuurin ja luovien alojen toimijoita toistaiseksi yhteensä noin 250 miljoonalla eurolla. Olen iloinen siitä, että tänään käsittelemme vuoden 2021 toista lisätalousarviota, joka tuo lisähelpotusta koronasta erityisen pahasti kärsineelle kulttuurialalle. Koronavirustilanteen vuoksi nyt annetaan kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alalle uusi, noin 226 miljoonan euron tukipaketti. Tukipaketissa huomioidaan erityisesti kulttuurialan moninaisuus ja työn teon erilaiset muodot, kuten keikkatyöläiset, itsensätyöllistäjät, yksityrittäjät, freelancerit ja toiminimellä toimivat.

Arvoisa puhemies! Kulttuurialan ahdinkoon on tärkeää suhtautua vakavasti. Se on välttämätöntä alan ammattilaisten toimeentulon vuoksi, mutta se on välttämätöntä myös suomalaisen kulttuurielämän ja koko yhteiskunnan hyvinvoinnin näkökulmasta. Koronarajoitukset ovat käytännössä valitettavasti estäneet kulttuurialan toimijoiden elinkeinon, kun esitykset ja tapahtumat on peruttu.

Vasemmistoliitto on läpi vuoden vaatinut parannuksia kulttuuri- ja tapahtuma-alan tilanteeseen. Vaikka kulttuurialalle on pyritty ohjaamaan mittavasti erilaisia tukia, on alalla ollut paljon väliinputoajia. Varsinkaan itsensätyöllistäjiä ja freelancereita ei ole pystytty tukemaan niin hyvin kuin olisi pitänyt. Vasemmistoliitto on tehnyt kovasti työtä tämän asian tiimoilta, ja olemme tyytyväisiä, että tällä paketilla nyt kaksinkertaistetaan freelancerien tuki kerralla.

Arvoisa puhemies! On selvää, ettei mikään tuki voi paikata taloudellisesti kaikkia niitä aukkoja tai korvata elävää ja monipuolista kulttuuritarjontaa. On tärkeää, että hallitus on laatinut oman exit-strategian. Tapahtumien turvallisen järjestämisen tulisi nyt olla ensimmäisten joukossa, kun yhteiskuntaa taas avataan. Yksi ihmetyksen aihe yhä on, miksi teatterit ja konsertit eivät ole saaneet vielä avautua terveysturvallisuutta noudattaen, vaikka ravintolat jo saivat. Eri aloja ja elinkeinoja on kohdeltava yhdenvertaisesti.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Kun koronatilanne on nyt menossa parempaan suuntaan, antaa se meille kaikille toivoa siitä, että kesällä pystymme kokoontumaan, pääsemme kesäteattereihin ja konsertteihin. Tilanne on kuitenkin edelleen epävarma, ja siksi on erittäin tärkeää, että tapahtumatakuulla voidaan rohkaista kulttuuri- ja tapahtuma-alaa suunnittelemaan tulevia tapahtumia.

Arvoisa puhemies! Olen tyytyväinen myös siihen, että lisätalousarvio tuo helpotusta paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen tilanteeseen. Lasten ja nuorten harrastajamäärissä on ollut merkittävää laskua, ja nyt on riskinä, että moni joukosta tippunut ei sinne enää pala. Korona on aiheuttanut taloudellisia tappioita monelle seuralle, ja siksi on tärkeää, että tämän tukipaketin avulla nyt tuetaan vaikeuksissa olevia seuroja ja sarjoja. Jokaiselle lapselle on taattava mahdollisuus harrastamiseen. Se on erittäin tärkeä tulevaisuusteko.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkinen.

18.04 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on koronakriisin aikana tukenut mittavien tukipakettien kautta elinkeinoelämää ja yrittäjiä. Kulttuuri- ja tapahtuma-ala on kuitenkin toistaiseksi jäänyt osin näiden tukimuotojen ulkopuolelle, eikä tukien rakenne ole tunnistanut alojen monimuotoisuutta riittävän hyvin. Nyt tuleva neljäs kustannustuki auttaa erityisesti yrittäjiä, freelancereita ja toiminimellä työskenteleviä, ja on selvä, että hallituksella on vahva tahtotila varmistaa, että kaikki pääsevät tuen piiriin. On kuitenkin tosiasia, että kustannustukien rinnalla tarvitaan myös muita toimia, ja siksi tässä lisätalousarviossa asiaan puututaan.

Tänään olemme käyneet keskustelua tästä lisätalousarviosta, ja on ollut jotenkin erikoista, että kokoomus ei ole näissä omissa puheenvuoroissaan sivunnut asiaa kuin korkeintaan sivulauseissa, hädin tuskin sitäkään. Tämä lisätalousarvio on saanut hyvin laajalti kannatusta, ja ehkä on todella niin, että sitä ei oikein rohjeta avoimesti haukkua ja kritisoidakaan kuin korkeintaan siinä mielessä, että todetaan, että siinä annetaan lisärahaa riittämättömästi, mutta sekin on ikävällä tavalla sitten ollut ristiriidassa niiden puheenvuorojen kanssa, joissa vaaditaan entistä enemmän leikkauksia. Mutta mielestäni on tärkeää, että me käymme joka tapauksessa nyt tässä hetkessä keskustelua nimenomaan käsillä olevasta asiasta.

Arvoisa puhemies! Olen erittäin iloinen siitä, että toisessa lisätalousarvioesityksessä keskitytään nyt erityisesti kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alaan. Kokonaisuudessaan on kyse 277 miljoonan euron tukipaketista, ja sitä voidaan pitää merkittävänä.

Tapahtumatakuu on nostettu esille salissa käytävän keskustelun aikana muutaman kerran, ja totean osaltani, että ohjeistuksen tulee todella olla niin yksiselitteisen selkeä, etteivät alan toimijat joudu tekemään ratkaisuja epäselvien tulkintojen varassa. Tämä on asia, joka on varmistettava. Mielestäni on tärkeää, että emme jätä toimijoita yksin tämän jälkeenkään. Siksi hallitus seuraa tukien valmistelua ja jakoa. Kun eduskunta saa lisätalousarvion käsiteltyä ja siitä päätettyä, tulee esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriöllä sekä Taiteen edistämiskeskuksella olla jo valmiit jakomallit, sillä tuet on ehdottomasti saatava pikaisella aikataululla liikkeelle. On myös hyvä, että hallitus edelleen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa etsii sekä nykytilanteeseen että koronan jälkeiseen jälleerakennukseen ratkaisuja. Korona ei ole ohi, mutta näiden alojen kovin kurimus toivottavasti alkaa viimeinkin olla.

Haluan puheenvuorossani puuttua erityisesti lasten ja nuorten liikunta- ja harrastusmahdollisuuksiin. Pandemian vuoksi harrastamista on ollut välttämätöntä rajoittaa, ja tämän seurauksena harrastajamäärät ovat laskeneet. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta on

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

arvokasta, että rajoitustoimia puretaan ennen kaikkea lasten liikunta- ja harrastustoiminta edellä. Tämä on ollut myös hallituksen selkeä, yhteisesti sovittu linjaus. Nyt kun tautitilanne on helpottanut ja rokotukset etenevät erinomaista vauhtia, monessa maakunnassa on jo näin päästy tekemään. Tilanne helpottaa myös seurojen toimintaedellytyksiä. Olen kuitenkin huolissani siitä, että osa lapsista ja nuorista ei välttämättä enää palaa harrastustensa pariin pandemian väistyttyä, vaan tilanteesta voi tulla monelle pysyvä. Siksi meidän on tehtävä kaikkemme, että koronan kielteiset vaikutukset jäisivät jokaisella osa-alueella mahdollisimman vähäisiksi.

Myös kunnissa tarvitaan nyt paljon panostuksia lasten ja nuorten hyvinvointia edistävään palveluihin. Valtio on tukenut kuntia runsaasti, ja koronan hoitovelkaan on suhtauduttava vakavasti myös tämä huomioiden.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että hallituksen johdolla voimme palauttaa liikunta- ja urheilutoiminnan normaaliin mahdollisimman nopeasti. Osoitan hallitukselle lämpimät kiitokset lisätalousarviosta ja siinä myös liikunta-alalle osoitetusta tuesta. Se on odotettu ja tarpeen. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kvarnström.

18.09 Johan Kvarnström sd: Ärade talman, arvoisa puhemies! Tämän vuoden toinen lisätalousarvio on enemmän kuin tarpeellinen. Tämä tukipaketti kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alalle on erittäin tärkeä koko yhteiskunnalle. Alalla on merkittävä työllistävä vaikutus ja iso merkitys taloudelle ja hyvinvoinnille. Alan tilanne on äärimmäisen vaikea ja tulevaisuus monelta osin vielä epävarma. Mitä nopeammin torjumme koronavirusta, sitä nopeammin tämä moniulotteinen ala voi kukoistaa taas, mutta sitä odotellessa se tarvitsee ja ansaitsee tukea. Tämä lisätalousarvio on vaikuttava vastaus tähän tarpeeseen.

Pidän alan tilannetta kiireellisenä, ja arviointini on, että tukipaketti huomioi paremmin alan monipuolisuuden ja on aikaisempaa tehokkaampi. Tilanne näyttää nyt valoisammalta monelle kulttuurinharjoittajalle ja freelancerille, jotka ovat tähän asti valitettavasti jääneet paitsioon, kun tukea on jaettu koronakriisin aikana. Alan erityispiirteitä ja monimuotoisuutta ei ole aiemmin huomioitu tarpeeksi. Tämä paketti pelastaa paljon, ja siinä otetaan huomioon alan monipuolisuus ja työn eri muodot, kuten keikkatyöläiset, freelancerit, itsenäiset ammatinharjoittajat ja yksityiset elinkeinonharjoittajat.

Samalla on yhä muistettava, että kriisi ei ole vielä ohi, että tuemme toimialaa parhaiten pysäyttämällä tartuntojen leviämisen nyt, jotta voimme tavata tapahtumissa mahdollisimman pian. Kulttuuri- ja tapahtumasektori on joutunut odottamaan kauan hyvää tukipakettia, mutta suuressa kuvassa Suomi on pystynyt ratkaisemaan kriisin erinomaisesti.

Ärade talman! Finland har i den stora bilden lyckats tackla coronapandemin föredömligt, jämförelsevis bättre än bra, men helt perfekt har allting förstås inte gått, och kultur- och evenemangsbranschen är ett exempel på var vi delvis har misslyckats. Stöd har delats ut till sektorn, men för många med stödbehov har fallit mellan stolar och proportionerna mellan stöd och restriktioner har inte alltid gått hand i hand.

Därför är denna tilläggsbudget med detta stödpaket så oerhört viktig. Det räddar inte allting men det ger konkret stöd till många som drabbats hårt av pandemin och det gör stor nytta för hela samhället. Det här paketet är mer rättvist och effektivt än tidigare stöd till sektorn.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Att olika sektorer och branscher har fått olika typer av stöd och ålagts olika typer av restriktioner beror i stor utsträckning på hur vår lagstiftning ser ut och inte på hur statsmakten rangordnar och värdesätter branscherna. Stödsystemet var helt enkelt inte redo, inte byggt för den här typen av kriser.

En betydande del av kultur- och evenemangssektorn har fått vänta för länge på stöd, så det här paketet är en absolut nödvändighet. Många evenemang som planerats för den kommande sommaren är tyvärr inhiberade, precis som i fjol, och många som förlorat sina inkomster men inte heller har haft löpande utgifter har blivit utan kostnadsstöd. Frilansare har fallit mellan stolar, branschens särdrag och komplexitet har inte beaktats tillräckligt tidigare, men nu når detta stödpaket förhoppningsvis [Puhemies koputtaa] de behövande. Det är vår skyldighet och en rättvisefråga. — Kiitos, tack.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Könttä.

18.12 **Joonas Könttä kesk:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä lisätalousarvio, vajaa 280 miljoonaa euroa kokonaisuudessaan, on saanut verrattain hyvän vastaanoton tämän päivän keskustelussa, sillä keskustelu on pitkälti mennyt omille radoilleen, ehkä laajempaan taloudelliseen kokonaisuuteen ja kokonaiskeskusteluksi.

Muutama sana kuitenkin tästä tukipaketista kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alalle. Pidän myös itse sitä erittäin tärkeänä, ja minusta on hyvä, että nyt vihdoinkin tuetaan tapahtumaa, kulttuurialaa. Täällä on mainittu freelancertoimijat ja liikunta-ala. On aivan totta, että tämä kokonaisuus olisi ollut suotavaa tuoda hieman aiemmin tänne eduskuntaan, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Ja toivon, että ne tapahtumatakuuseen liittyneet asian- tuntijahuomiot, arviointineuvoston huomiot, otetaan vakavasti käsittelyyn mahdollisimman nopeasti, jotta tämä tapahtumatakuu myös saadaan vielä voimaan ja sillä voidaan ennaltaehkäistä niitä ongelmia, mitä ilman tätä kokonaisuutta voisi syntyä.

Tästä laajemmasta talouden kuvasta: Olen pitänyt hieman erikoisena niitä puheita, mitä on tänäänkin täällä kuultu, että mitään ei tehdä ja mihinkään ei pystytä. Väitänpä, että esimerkiksi tuo eläkeputken leikkaus, jonka tämä hallitus aiemmin toteutti, on sellainen niin sanottu kova toimi, joka olisi saanut kyllä erittäin paljon julkistakin keskustelua aikaan, mikäli sen olisi erivärinen hallitus toteuttanut. Ja kun taas katsotaan tätä kokonaisuutta, mikä nyt on saavutettu, kyllä nuo 370 miljoonan euron leikkaukset tuonne vuodelle 2023 ovat merkittäviä ja osoittavat sitä suuntaa, että myös niitä pysyviä leikkauksia, jotka sitten jaetaan hallinnonaloille eri tavalla, tehdään. Ne eivät ole helppoja, mutta tähän se tie on. Mikäli halutaan saattaa julkinen talous tasapainoon ja mikäli isossa kuvassa ei kyetä työllisyyttä parantamaan ja muutoin lisäämään tuloja, niin silloin se valitettavasti on tuo leikkausten tie. Ja siihenhan meidän täytyy kiinnittää erityistä huomiota, jotta näin ei käy.

Rouva puhemies! Kokonaisuudessaan tämä lisätalousarvio on erittäin kannatettava, ja niin kuin täällä täysistuntosalissa on kuultu, tämä on saanut kyllä laajaa tukea niin hallituksen kuin oppositionkin riveistä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vikman poissa. — Edustaja Eskelinen.

18.15 **Seppo Eskelinen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on iltapäivä ja nyt sitten iltakin keskusteltu lisätalousarviosta, mutta puhuttu lähinnä kaikesta muusta, kehysriihestä erityisesti opposition osalta, ja taidettiin siinä sote-keskustelukin päivällä käydä. Tämä

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

vaatii kunta- ja maakuntapoliitikolta aina vähän totuttelua, että joka pykälässä käydään kaikki asiat läpi. Ehkä se kertoo myös siitä, niin kuin edustaja Mäkinen totesi, että sali on kumminkin kohtuutyytyväinen tähän lisätalousarvioon kaiken kaikkiaan.

Tämän vuoden toisen lisätalousarvion merkitys on suuri, ja se toivottavasti pelastaa ja auttaa niin ravintola-, kulttuuri-, liikunta- kuin tapahtuma-alaa selviämään koronakriisin vaikutuksista tämän kevään ja kesän osalta. Rajoitukset ovat vaikuttaneet erityisesti kulttuuri- ja liikunta-alaan taloudellisesti ja työllisyydenkin näkökulmasta rajusti.

Lisätalousarvio on kokonaisuutena 226 miljoonaa euroa ja kattaa minusta hyvin kaikki sektorit: kulttuuri 127 miljoonaa, paljon puhuttu tapahtumatuki 80 miljoonaa. Siinä on kylä helppo yhtyä siihen huolenaiheeseen tästä tapahtumatuen aikataulusta sen jälkeen, kun lainsäädännön arviointineuvosto puuttui asiaan. Ravintolasulun toimenpiteitten kompensatio on 40 miljoonaa kustannustuen osalta, ja liikuntaan sitten 18,5 miljoonaa.

Nyt tukea saavat alat ovat kärsineet eniten, ilmailualaa lukuun ottamatta, koko Euroopassa. Tämmöisen vertailun löysin, ja varmaan pitää paikkansa, puhumattakaan kulttuurin ja liikunnan vaikutuksista ihmisten arjen hyvinvointiin. Suurin osa yritysten ja järjestöjen yhteydenotoista koronan aikaan on tullut juuri kulttuurin ja liikunnan alalta niin harrastusmahdollisuuksien rajoittamisesta kuin erityisesti toimijoiden ja yrittäjien hädästä toimeentulon osalta.

Lisätalousarviossa minusta on kattavasti huomioitu kulttuurialan monimuotoisuus yksityisyrityksistä freelancereihin. Tapahtumatakuu on tärkeä, että pikkuhiljaa kesän myötä myös tapahtuma-ala pääsisi sorvin ääreen ja luomaan ihmisille niitä aitoja elämyksiä. Tapahtuma-alan vaikutus on myös aluetalouteen merkittävä. Harmillista tietysti, niin kuin tänäänkin on puhuttu, että iso osa merkittävistä kesän joukkotapahtumista, musiikkitapahtumista on peruttu jo aiemmin.

Liikunnan tukipaketti on myös tärkeä, ja se kohdentuu pääosin seuroille ja liikuntajärjestöille. On hienoa, että lasten ja nuorten harrastuksiin paluu on jo pikkuhiljaa tapahtunut alueilla. Korona-aikana erityisesti moni nuori on kadonnut harrastusten parista, ja on tärkeää, että seuroja tuetaan, jotta saataisiin nuoret takaisin näitten hyvien liikuntaharrastusten pariin.

Tärkeää on myös, että palloilulajien pääsarjat ovat tuen piirissä. Seurat ovat erityisesti jalkapallon ja pesäpallon osalta jo yhden koronakesän kokeneet, ja toista seurojen talous ei tule kestäämään, varsinkaan, jos vielä tämä kesä sarjoja pelattaisiin ilman yleisöä. Kovasti yhdyn niihin toiveisiin, mitä täällä on, että mahdollisimman pian erityisesti näitten tapahtumien osalta nyt sitten näitä yleisörajoituksia katsottaisiin ja pikaisesti pystyttäisiin arvioimaan, olisiko mahdollista sitten nopeammalla aikataululla yleisömääriä nostaa näissä tapahtumissa.

Hallituksen esitys pitää sisällään myös kulttuuripolitiikan vaikutusta seuraavan ohjausryhmän asettamisen kulttuuri- ja luovan alan onnistumisen seuraamiseksi koronan yllä silmän rakentamisessa, ja se on todellakin tärkeää.

Työllisyyden näkökulmasta ravintola-alalle ravintolasulusta maksettavat hyvitykset ovat välttämätön toimenpide monelle yrittäjälle, jotta toiminta voi yleensäkin jatkua tulevaisuudessakin. Ravintola-ala on ollut jo reilun vuoden todella vaikeuksissa, ja on ihme, että tämän enempää ei sitten konkursseja ja työpaikkoja ole menetetty.

Arvoisa puhemies! Lisätalousarvio tuo valonpilkahduksen ravintola-, kulttuuri-, tapahtuma- ja liikuntasektorille kohti normaalia arkea.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kinnunen.

18.20 **Mikko Kinnunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Valtion toinen lisätalousarvio luo toivoa kriisin keskelle, kun kuljemme kohti toivottavasti vapaampaa kesää. Meillä on suuri tarve kokoontua, toimia ja harrastaa yhdessä. On kaipuu toisen ihmisen luokse. Kulttuuri ja liikunta auttavat meitä eteenpäin.

Koronan jälkihoito jatkuu yhteiskunnassamme samalla, kun palaamme päättäväisesti takaisin kohti kehyksiä. Kehyksiä, jotka on väliaikaisesti ylitetty.

Täällä täysistuntosalissa on tänään vaadittu paljon ja suurempia summia rahaa koronasta johtuviin välttämättömiin tukitoimiin. Täällä on myös arvosteltu hallituksen koronan jälkihoidon toimia, mutta osin myös vähätelty hallituksen askelmerkkejä sekä tietä takaisin kohti kehyksiä ja valtionvelan taantumista ja myös siihen liittyen tehtäviä, aikanaan kipeitä leikkauksia. Koronan jälkilasku pitää myös maksaa.

Arvoisa puhemies! Vuoden toisessa lisätalousarviossa ehdotetaan kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alalle yhteensä 225 miljoonan euron tukipakettia koronavirustilanteen alalle aiheuttaman vaikean tilanteen vuoksi. Paketissa kiinnitetään huomiota alan monimuotoisuuteen. Nyt apurahoja ja avustuksia myönnetään myös yksinyrittäjille työskentelyyn, oman työn suunnitteluun ja ammattitaidon kehittämiseen.

Valtiokonttorin myöntämä tapahtumatakuu on 80 miljoonaa euroa. Se on ennakollisesti myönnettävä sitoumus vähintään 200 hengen yleisötapahtumille. Tapahtumatuki tulee kaiken kaikkiaan tarpeeseen. Emme ole vielä varmoja siitä, miten epidemia hiipuu. Tavoitteen tulee olla, että tapahtumia edelleen valmistellaan ja järjestellään ainakin loppukesäksi. Aika näyttää, kuinka onnistumme hallitsemaan tautitilannetta ja onko panostus oikeasuhtainen juuri nyt. Kaikki tukipaketit maksetaan joka tapauksessa tulevien vuosien aikana.

Lisätalousarvion kohteista päätettiin kehysriihen yhteydessä. Kehys ylittyy määräaikaisesti koronasta ja sen jälkihoidosta johtuen. Samalla päätettiin, että kehystasoon palataan uskottavalla tavalla vaalikauden loppuun mennessä.

On tarpeen, että myös yleishyödyllisesti toimivat tapahtumanjärjestäjät, kuten yhdistykset, säätiöt ja yleishyödylliset osakeyhtiöt, pääsevät valtionavustuksen piiriin. Nyt saadaan tukea kesäteattereille. Mukana ovat myös kesäjuhlat mukaan lukien uskonnolliset tapahtumat. Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisee hakuilmoitukset, joista hakemisen yksityiskohdat ilmenevät.

Tukea jaetaan myös muun muassa museoille, orkestereille ja taiteen perusopetukselle. Meidän tulee auttaa lapsia ja nuoria ja kaikenikäisiä uudelleen harrastusten alkuun. Syksyllä alkaa maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä, mikä auttaa lapsia palaamaan hyvien harrastusten pariin. Samalla koulut ja järjestöt pääsevät hyvään yhteistyöhön keskenään.

Liikunnan tukipaketti ohjautuu järjestöille ja tappioita kärsineiden tapahtumien järjestäjille. Liike on lääke monella tavalla. Liikkumattomuus tulee meille pitkällä juoksulla kalliiksi. On tärkeää, että eri-ikäiset kansalaiset palaavat liikunnan pariin mahdollisimman pian.

Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvio edistää monella tapaa kansalaisten hyvinvointia ja luo toivoa paremmasta, kun rakennamme Suomea uudelleen.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

18.25 **Jouni Ovaska kesk:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! On hienoa kuunnella näitä puheenvuoroja, joissa arvioidaan tätä tilannetta ja pohditaan ja mietitään, mitä voidaan tehdä ja mitä hallitus on nyt tehnyt. Se päivällinen keskustelu täällä oli vähän ikävä — täällä ikenet vilkkuen haukuttiin hallitusta viime viikon puoliväliriihestä, mutta ei niinkään puhuttu tästä varsinaisesta asiasta. En haluaisi korostaa mitään vastakkainasettelua, mutta nyt tässä on sille paikka. Kyllä monesti kun joku tehdas lakkaa tai tuotantolinjat siirretään, nopeasti tämä talo reagoi ja me poliitikot reagoimme tai ammattiliittojen johtajat rientävät sinne paikan päälle antamaan sympatiaa, mutta ei välttämättä mitään muuta, mutta sitten kun puhutaan taiteesta ja kulttuurista, silloin se ymmärtäminen ja vastaantulo jää aika vähäiseksi. Kyllä on myönnettävä, että valitettavasti hallitus on reagoinut tähän tilanteeseen myöhään, mutta on tärkeää, että on vihdoinkin reagoinut. Silloin monelta artistilta, näyttelijältä, taiteilijalta tuli viestejä, että paljon on lämpimiä sanoja mutta kaivataan myös niitä tekoja.

Nyt hallitus on niitä tekoja tehnyt ja tuonut tämän esityksen tästä lisätalousarviosta. Siinä huomioidaan hyvin alan moninaisuus ja työn erilaiset muodot. Erityisen lämmintä oli se, kun luin Paula Vesalan Twitter-päivitystä, jossa hän totesi seuraavaa: ”Kiitos Suomen hallitukselle suomalaisen kulttuurin, liikunnan ja tapahtuma-alan tukemisesta. Moni kulttuuri- ja tapahtuma-alan ihminen itki tänään jo pelkästään siksi, että he kokivat työllään olevan arvoa ja heillä ihmisarvo.” Kyllä tämä toivottavasti, kun me nautimme tuolla kulttuurista, käymme teatterissa ja erilaisissa tapahtumissa, herättää ja muistuttaa siitä, mikä merkitys näiden ihmisten työllä on meille kaikille, kaikkien suomalaisten hyvinvoinnille ja jaksamiselle. Erityisen tärkeää nyt, kun koronasta pyristellään eroon, on aikaansaada se, että ihmiset pääsevät nauttimaan tästä tarjonnasta ja että osaltaan myöskin tämä toimiala saadaan takaisin jaloilleen.

Toivottavasti tämä kaikki, mitä tässä on tapahtunut, herättää meitä siihen, mikä merkitys kulttuurialalla on ja minkälaisia toimia siellä tarvitaan, ja ennen kaikkea toivottavasti ne epäkohdat, joita heillä esimerkiksi liittyen juuri näihin korvauksiin tai erilaisiin palkanmuodostuksiin on, saadaan jatkossa korjattua.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hyrkkö.

18.28 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Tämä tukipaketti tulee huutavaan tarpeeseen. Se on eräänlainen alkusammutus tilanteessa, jossa kulttuuri- ja tapahtuma-alan hätä on kytenyt jo vähintään vuoden päivät ja roihunnut valtoimenaan jo hyvän aikaa. No, nyt hetkeksi helpottaa, mutta urakkahan ei ole tietenkään ohi. Suurin kiitos tästä kuuluu kulttuurialan toimijoille, jotka ovat väsymättömästi pitäneet ääntä työtovereidensa, elinkeinonsa, oikeudenmukaisuuden ja kulttuurin puolesta. On hienoa, että hallitus pysähtyi kuuntelemaan näitä ihmisiä.

Vihreiden tavoitteena oli saada aikaan mittaluokaltaan riittävä kokonaisuus. Painotimme erityisesti freelancereiden tukien kokoluokkaa, kohdentumista ja jakoperusteita. Pyrimme varmistamaan, että tapahtumatakuusta tehdään toimiva ja että mitkään toimijat eivät jää väliinpuotoajiksi. Tämän paketin myötä Taiteen edistämiskeskus Taiken kautta jaettavat freelancereiden tuet moninkertaistetaan. Tukea tulee jakoon aiemmin päätetyn 15 miljoonan lisäksi lähes 65 miljoonaa euroa. Se tarkoittaa tuhansia uusia apurahoja ihmisille, joiden toimeentulo on rajoitusten takia kärsinyt. Tämä ratkaisu ei ole täydellinen, mutta se on todella tärkeä. Paketti olisi saanut olla vielä tätäkin suurempi. Ne menetykset alalla ovat dramaattisia.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Tämän yhteydessä olisi mielestäni kannattanut rakentaa uusi mekanismi takautuviin kompensatioihin ammattilaisfreelancereille. Kun sellaista ei nyt saatu läpi, on tietenkin tärkeintä tehdä tästä mallista mahdollisimman toimiva. Alan toimijoiden esittämä kritiikki ja palaute Taiken jakokriteerejä ja hakukäytäntöjä kohtaan on otettava vakavasti. Taiken on osoitettava, että se pystyy toimimaan nopeasti, joustavasti ja oikeudenmukaisesti. Olen tästä asiasta jättänyt myös kirjallisen kysymyksen kulttuuriministerille.

Arvoisa puhemies! Kulttuurialan on päästävä vihdoinkin sinnittelyn jälkeen oikeasti toipumaan. Kaikkia kysymyksiä ei näillä muutaman tonnin apurahoilla edes ratkaista. Levykoelmia, soittimia ja työvälineitä on myyty leivän saamiseksi pöytään, ja tämä vuosi on ollut myös henkisesti musertava monille. Nämä takautuvat kompensatiot olisivat kenties olleet tehokkaampi apu sen toiminnan uudelleen käynnistämiseen ja myöskin vahvempi signaali arvostuksesta.

Nyt on kuitenkin olennaista, että jokainen koronan kolhima kulttuurialan ammattilainen saa tiedon tästä tukipaketista, että jokainen tukeen oikeutettu sitä hakee ja myöskin saa. Tiedän, että se ei ole mitenkään helppoa. Moni on lopen uupunut, ja toivon, että löydämme keinoja auttaa ja kannatella niitä ihmisiä, joilla eivät omat voimat tai oma osaaminen meinaa riittää. Olen ehdottanut kulttuuriministerille, että ministeriö yhdessä alan toimijoiden kanssa voisi organisoida tukea, jotta varmistetaan, että nämä apurahat myös löytävät perille.

Tämä tuntuva tukipaketti on tärkeä osoitus, että hallituksella on aito halu kulttuuripolitiikan korjausliikkeeseen. Sen täytyy näkyä myös tulevissa päätöksissä. Esimerkiksi rajoitusten purkamisessa on edelleen käännettävä kaikki kivet, jotta kulttuuriala pääsee terveysturvallisesti avautumaan mahdollisimman pian. Aivan yksittäisenä esimerkkinä olisi hyvä mahdollistaa se, että ravintoloissa voisi ruoan lisäksi nauttia myös annoksen kulttuuria.

Arvoisa puhemies! Hallitukselta ja laajemminkin eduskunnalta ja koko tässä maassa tarvitaan näkemystä kulttuurialan arvostuksen kasvattamisesta ja kulttuurialan toipumisesta akuutin kriisin jälkeen. Tiivis yhteistyö alan toimijoiden kanssa on ainoa tapa jälleenrakentaa paitsi näitä alan toimintaedellytyksiä, myöskin luottamusta. Nämä ihmiset tuntevat kulttuurialan parhaiten, ja heitä kannattaa kuunnella.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz poissa, edustaja Kettunen poissa. — Edustaja Holopainen, Mari.

18.33 Mari Holopainen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Käsillä on tärkeä lisätalousarvio, joka vihdoinkin tuo merkittävää helpotusta kulttuurialalle vähän isommassa muodossa, ja kuten täällä on useaan kertaan tuotu esiin, niin on ymmärrettävä paremmin, että kulttuuri on tärkeä elinkeino ja työllistäjä. Se työllistää jopa 140 000 ihmistä Suomessa. Tämä ei ole mitenkään vähäpätöinen asia, päinvastoin, ja myöskin hallitusohjelmassa on sitouduttu luovien alojen edistämiseen. Meillä on edelleen mahdollisuuksia kasvaa luovien alojen osalta verrattuna muihin Euroopan maihin. Jotenkin tuntuu, että suomalaisessa elinkeinopolitiikassa on edelleen jumiuuduttu puhumaan lähinnä vain teollisuudesta, vaikka kun puhumme työllisyysvaikutuksista, niin erityisesti silloin esimerkiksi palvelualoilla ja kulttuurilla on aivan ratkaiseva merkitys.

Tässä keskustelussa aikaisemmin muun muassa kokoomuksen taholta tuotiin esiin, että tämä kehys on Suomen talouspolitiikan tärkein työväline. Tämä on aika surullista, jos me

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

näin ajatellaan. Kyllä meidän pitäisi keskittyä siihen, miten me kasvatetaan tuottavuutta, miten me pärjätään kansainvälisessä kilpailussa, miten me lisätään työllisyyttä ja hyvinvointia ja miten me kehitetään eteenpäin sellaista taloutta, joka on myös ilmastokestävää ja ympäristökestävää, joten ehkä myös tässä salissa on mahdollisuuksia tältä osin huomioida paremmin meidän elinkeinoja ja meidän toimialoja. Ja nyt viimeistään tämä koronakriisi on osoittanut sen, kuinka tärkeää kulttuuri on, niillekin, jotka ehkä sitä ovat epäilleet tai jotka eivät ole sitä ajatelleet.

Olen tosi iloinen, että tässä paketissa esimerkiksi on mukana avustuksia pienille ja keskisuurille elokuvateattereille. Nostan täältä esimerkkinä sen. Meillä on tilanne, jossa on mahdollista, että isommat ketjut syövät pieniä tällaisen kriisin jälkeen. Tämä on todellinen uhka, ja silloin, jotta me pystytään pitämään kiinni mahdollisimman laajasta valikoimasta elokuvia, meidän on muistettava, että se ei pelkästään markkinaehtoisesti toimi, vaan moni pienen ja keskisuuren elokuvateatterin pitäjä, yrittäjä, tekee sitä rakkaudesta lajiin.

Sen lisäksi on huomioitava, että tässä kokonaisuudessa on toki ratkaisevaa myös, miten epidemiatilanne kehittyy, ja olisi tosi tärkeää hyödyntää tässä sitä tutkimustietoa, joka tuo esiin esimerkiksi sen, että ulkotiloissa koronavirus tarttuu huomattavasti heikommin kuin sisätiloissa. Ja jotta me päästään eteenpäin tämän epidemian hallinnan osalta, pidetään tarjunnat matalina ja päästään avaamaan yhteiskuntaa, niin pitäisi uusia luovia ratkaisuja siihen asti pystyä keksimään, sellaisia ratkaisuja, joissa toteutuu mahdollisimman laaja mahdollisuus esimerkiksi kulttuuritapahtumille ja muille elinkeinoille mutta samalla pyritään pitämään ne riskit tämän epidemian uudelleenleviämisestä matalina. Tosiaankin ulkوتاhtumat varmasti tarjoavat yhden erinomaisen mahdollisuuden nyt laajentaa tätä yhteiskunnan avaamista etenkin kesäaikana, ja sen jälkeen toivottavasti olemme jo edenneet merkittävästi myös tämän epidemian torjunnan osalta eli olemme saaneet rokotekattavuuden jo hyvin korkealle tasolle.

Tulemme käsittelemään tätä lisätalousarviota varmasti huolella eduskunnassa. Olen iloinen, että tämä on nyt saatu. Ei se toki kaikkiin toiveisiin ja kaikkeen ahdinkoon millään tule tarjoamaan ratkaisua, mutta on hyvin merkittävä panostus kulttuurialoille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Risikko.

18.38 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Täällä käsitellään tänä päivänä tämän vuoden toista lisätalousarviota, ja muutoksiahan siinä on valtiovarainministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön ja TEMin pääluokkiin.

Kun olen kuunnellut tuolla huoneessani tätä keskustelua, niin täällähän on kritisoitu sitä, että tätä menokehystä... Siis todella kun olen istunut aika monessa tällaisessa riihessä, niin se valtiontalouden menokehitys on nimenomaan se, jota on haluttu noudattaa. Täällä on nyt sitten vähän kritisoitu sitä, että kokoomus kritisoi tämän ylittämistä, mutta kyllä minun täytyy sanoa, että toivottavasti nyt silmät aukeavat kuin kissanpojalla ihmisillä, että tämä Suomi-neito syö enemmän kuin tienaa, ja sillä ei ole muuta kuin huonot seuraukset. Sen, joka sitä kritiikkiä nyt sitten ei kestä kuunnella, kannattaa miettiä esimerkiksi omaa taloutaan: olisiko se mahdollista omassa taloudessa aina vain lisätä velkaa? Ei olisi. Kukaan ei halua sellaista tehdä. Miksi sitten onnistuu meiltä päättäjiltä, joiltakin, tehdä se valtiontaloudelle? Mielestäni se on kaksinaamaista touhua.

No joo, mutta itse tähän lisätalousarvioon: Lisätalousarviossahan nyt korjataan näitä koronapandemian aiheuttamia ongelmia. Täällä on paljon hyvääkin kyllä, sitä ei voi ollen-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

kaan kieltää, ja kun olen tuolla sivistysvaliokunnassa puheenjohtajana, niin me ollaan todella esitetty valtavan suurta huolta nimenomaan esimerkiksi liikunnasta, lasten ja nuorten harrastuksista, niiden suluista, ja siitä, mitä siitä seuraa sitten lasten hyvinvoinnille, ja sitten tietysti kulttuuri ja taide ovat olleet todella vaikeuksissa. Eihän tässä korona-ajassa mitään muuta hyvää puolta ole ollut kuin se, että on ymmärretty se kulttuurin oikea merkitys. Se on hyvinvoinnille ja terveydelle todella tärkeää.

Tässä lisätalousarviopaketissa annetaan kulttuuriin ja taiteeseen 127 miljoonaa euroa, liikunnalle esitetään lisäystä 18,5 miljoonaa, ja tapahtumatakuun toteuttamiseksi hallitus esittää 80 miljoonaa euroa. Tässä tapahtumatakuussa on nyt vain kyllä sellainen ongelma, että vieläkin sitä esitystä ei ole täällä. Sehän sai juuri pyyhkeitä lainsäädännön arviointineuvostolta, ja se jouduttiin sitten uudelleen palauttamaan. Siitä syystä tässä on tietysti vähän hankala tilanne, kun emme vielä tiedä, mitä se on, mutta joka tapauksessa kritiikkiä siitä on tullut arviointineuvostosta, ja sitten myöskin nämä lausunnot näyttävät siltä, että se tuli aivan liian myöhään ja siinä ei oteta koko ketjua. — Kiitos. Jatkan vielä seuraavassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koponen, Ari.

18.41 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa on hyviä asioita, mutta joissain aikataulu kyllä tökkii pahemman kerran.

Ministeri Pekonen lupasi muun muassa, että tekijänoikeuskorvausten vaikutus työttömyysturvaan oltaisiin linjattu jo käydyssä kehysriihessä. Itse en ainakaan ole tämän osalta kuullut mitään uutisia. Ongelmana on myös, että tapahtumatakuun rahat homehtuvat budjetissa, kun meillä ei ole lakiesitystä, minkä perusteella ne jaettaisiin. Hallitus myös puhuu olevansa koulutuksen kunnianpalautuksen hallitus, mutta haluaisin kyllä muistuttaa, että esimerkiksi lukiokoulutuksessa on edelleen noin 100 miljoonan euron vaje. Tässäkin lisätalousarviossa opetukseen ei ole budjetoitu ollenkaan rahaa.

Loppuun vielä taloudesta. Hallitusohjelman kirjaus: ”Työllisyysasteen nousu on hallitusohjelmassa tulopohjan keskeisin yksittäinen elementti.” Ja vielä perään toinen: ”Jos näyttää siltä, että tavoitetta ei saavuteta, hallitus ryhtyy määrätietoisin toimenpiteisiin tavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi. Hallitus ei sulje mitään työllisyyttä parantavaa keinoa tarkastelun ulkopuolelle.” Ikävä kyllä kehysriihi todisti, että nämä ovat jälleen kerran vain kauniita sanoja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Risikko.

18.42 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Vielä hieman jatkan. Tuossa äsken sanoin tuosta tapahtumatakuusta. Siitähän meillä ei vielä tiedetä, mihin se 80 miljoonaa laitetaan, mutta siitä totean vain sen, että se on aivan liian myöhään. Esimerkiksi Seinäjoella Provinssirock, Tangomarkkinat jouduttiin perumaan. Jos tämä olisi tullut kolme kuukautta sitten, niin minä uskon, että me oltaisiin uskallettu niitä sitten järjestää, ja se on aika kova juttu meidän kokoiselle kaupungille, jossa nämä tapahtumat ovat hyvin merkityksellisiä myös talouden näkökulmasta.

Mutta sitten tärkeää on se, että se tapahtumatakuu ottaa huomioon sen koko ketjun eikä vain ainoastaan esiintyjää. Siellähän hyvin paljon työntekijöitä tarvitaan tällaisten tapahtumien järjestämisessä.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Mutta siitä kulttuurialasta sitten kaiken kaikkiaan: Kulttuuriin ja taiteeseen se 127 miljoonaa on ihan hyvä, mutta nyt on kyllä tärkeää huomioida, että se tuki saadaan oikeasti kohdennettua oikein ja että nimenomaan ne väliinputoajat saataisiin identifioitua. Ja tästä on otettukin jo sitten yhteyttä, elikkä on huoli siitä, että tämä tuki varmasti kohdentuu oikein. Tuki tulee allokoida rajoituksista eniten kärsineille aloille niiden menetysten perusteella.

Hakemisesta on huolehdittu myöskin: Kulttuurialan freelancereille kohdennetun tuen jakamisessa tulee hyödyntää nykyaikaisia välineitä ja välttää byrokratian hidasteita. Hakemisessa tulee arvioida ammattimaisuutta ja menetyksiä aiempien tulojen ja tulotason romahtamisen perusteella. Hakulomakkeessa ei tule pyytää apurahajaksojen suunnitelmaa tai muuta materiaalia taiteellisen profiilin tai työn arvioimiseksi. Näin on toivottu. Aiemmat tulot osoittavat menetykset sekä toiminnan ammattimaisuuden. Mikäli tuki jaetaan apurahamuodossa, apurahakauden tulee olla saajan itse määriteltävissä, näin toivotaan. Ja kyseisten taiteenalojen asiantuntijoita tulee kuulla mekanismin valmistelussa oikean kohdentamisen takaamiseksi ja epäselvyyksien välttämiseksi.

Nämä ovat kyllä tuiki tärkeitä toivomuksia, kun nyt tätä rahaa, tätä 127:ää miljoonaa, ruvetaan jakamaan, ettei siinä ei käy sitten niin kuin silloin viime vuoden puolella, kun tulivat nämä yritystuet. Sehän ei mennyt ihan niin kuin Strömsössä, niin että nyt toivottavasti ollaan viisastuttu ja otetaan huomioon nimenomaan näitä toivomuksia, mitä alan henkilöt itse ovat esittäneet.

Me ollaan sivistysvaliokunnassa kuultu näitä huolia, ja tarkoitus on jatkaa sitten vielä, saadaan evästystä hallitukselle. Sivistysvaliokunnassahan sinänsä kyllä, voi sanoa, kaikki ovat kulttuuritoimijoiden puolella, eli siinä mielessä olemme ihan yksimielisiä näistä asioista. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till finansutskottet.